

СКАЩ· МИХАЙЛО КАРАЧКІВСЬКИЙ

СВЯЩЕННА ІСТОРІЯ
НОВОГО ЗАПОВІТУ

ВИДАВНИЦТВО · ВОСКРЕСІННЯ ·

*Українське Православне Товариство св. Андрія Первозваного
США*

Свящ. МИХАЙЛО КАРАЧКІВСЬКИЙ

СВЯЩЕННА ІСТОРІЯ НОВОГО ЗАПОВІТУ

Друге видання

Видавництво «Воскресіння»
Кенсінгтон, США
1993

Свящ. Караківський Михайло

Священна Історія Нового Заповіту. Друге, наново ілюстроване, видання. Видавництво «Воскресіння», Кенсінгтон, США, 1993. – 120 сторінок.

Розповідь про прихід на землю Сина Божого Ісуса Христа, про науку праведного життя, яку Він проповідував, про чуда, які Він творив, про муки і смерть на хресті, що ними Він відкупив рід людський, відкривши йому шлях до спасіння й життя вічного.

Перевидається з ласкавого дозволу родини автора,
світлої пам'яті о. Михайла Караківського.

Редактор другого видання Олександр Воронин.
Ілюстрації Олександра Мельника.
Автор шрифтів на обкладинці Микола Малишко.

© 1993

Всі права застережено.

Видавництво «Воскресіння» – США.
Передрук лише за письмовим дозволом Видавництва.

STORIES FROM THE NEW TESTAMENT

by Rev. Michael Karachkivsky

Library of Congress Card Number 93-85323

All rights reserved. © 1993 by Resurrection Press, Kensington, MD

НАРОДЖЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ ДІВИ МАРІЇ

В невеликому галілейському місті Назареті жило благочестиве й побожне подружжя, Яким та Анна. Походили вони з царського роду Давидового, мали достаток і жили безбідно. Найвизначнішою рисою їхньої вдачі було милосердя до бідних. На себе вони витрачали лише одну третину своїх прибутків, іншу жертвували на храм, решту віддавали бідним.

Одне велике горе постійно затьмарювало життя Якима і Анни – не мали вони дітей і, зважаючи на похилий вже вік свій, не надіялися мати, хоч постійно просили про це Бога, обіцяючи присвятити свою дитину Йому. Але молитва праведника ніколи не буде відкинена в Бога.

Господь почув щире моління праведних Якима і Анни й дарував їм доночку, що названа була Марією. Це була майбутня Мати Господа Нашого Ісуса Христа. Тому й називає наша Церква праведних Якима і Анну Богоотцями.

День, коли Бог почув молитви Якима і Анни, церква святкує 22 грудня (зачаття Пречистої Діви Анною); народження Пречистої Діви Марії – 21 вересня. Є це велике свято, що мусить наповнити радістю серця усіх вірних, тому що, як співається в цей день у тропарі:

Народження Твоє, Богородице Діво, провістило радість всьому світові, з Тебе бо засяяло Сонце Правди – Христос, Бог наш, що знищивши прокляття дав благословення і, подолавши смерть, дарував нам життя вічне.

ВВЕДЕННЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ ДО ХРАМУ

Коли Марії скінчилося три роки, батьки її, Яким і Анна, виконуючи свою обітницю, привели її до храму Єрусалимського, щоб посвятити Богові. Урочисто, при співах священих пісень, у супроводі дівчат з засвіченими світильниками, увійшла Марія до храму. Вона Сама, немов підтримувана ангелами, пройшла 15 великих сходів, що вели у храм.

Як звичайно це робилося, коли до храму приводили тих, кого посвячували Богові, у дверях храму Марію зустрів і благословив первосвященик. Але зараз же після цього, за велінням Божим, він узяв Марію за руку та ввів до Святого Святих храму. Це була не-

звичайна річ, що всіх здивувала, бо сам первосвященик міг входити до Святого Святих лише один раз на рік.

День Введення Пречистої Діви Марії до храму урочисто святкує наша церква 4 грудня, бо:

Сьогодні початок Божого змиливання і провіщення про спасіння людей. У храмі Божому Діва велично з'являється і про Христа всім провіщає. Їй же і ми голосно заспіваймо: радуйся, здійснення Божого піклування. (Тропар свята).

ЖИТТЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ У ХРАМІ ТА ЗАРУЧИНЫ ІІ з ПРАВЕДНИМ ЙОСИФОМ

Марія жила при храмі Божому до 14 літ. Більшу частину часу свого віддавала Вона молитві й читанню священих книг, навчаючись при тому і всьому, що повинна була знати тодішня юдейська дівчина – умінню господарити й рукоділлю.

Коли Марії виповнилося 14 літ, Вона, за законом, повинна була залишити храм і вернутися до батьків або вийти заміж. Батьки Пречистої Діви на той час уже померли, а заміж вона не хотіла йти, тому що дала обітницю Богові залишитися дівою. Довго не знали священики, що мають робити і нарешті, за повелінням Божим, ухвалили заручити Марію з одним далеким її родичем, праведним Йосифом.

Жив Йосиф у Назареті, був уже літньою людиною, маючи 80 літ віку, з ремесла був теслею й цією

працею добував собі хліб. Мав він також кілька синів. І от у цю родину було віддано Марію з тим, щоб Йосиф, її обручник, дбав про Неї, як добрий батько про свою дитину.

БЛАГОВІЩЕННЯ БОЖОЇ МАТЕРІ

Коли Пречиста Діва Марія жила у Йосифа в Назареті, одного разу з'явився перед Нею посланий Богом архангел Гавриїл та сказав їй:

«Радуйся, Благодатна, Господь з Тобою! Благословенна Ти між жонами! Ти знайшла в Бога ласку, і

ось Ти породиш Сина й даси Йому імення Ісус. Він же буде великий і Сином Найвищого названий!»

Пречиста Діва не могла зрозуміти, як це може статися, коли вона є неодружена. Тоді архангел Гавриїл сказав Їй знову:

«Дух Святий зійде на Тебе й сила Найвищого огорне Тебе, через те ѿ Святе, що народиться, назоветься Син Божий!»

При цьому додав, що і родичка Її Єлисавета, яка досі дітей не мала, також породить сина, хоч і літня вона вже жінка, бо «в Бога не знеможе ніяке слово».

Марія з вірою та покорою тоді проказала:

«Я ж Господня слуга: нехай буде мені згідно з словом Твоїм».

Після цього відійшов від неї ангел.

Благовіщення Божої Матері святкуємо 7 квітня. Це є дуже велике свято.

Сьогодні початок нашого спасіння і виявлення надвічної Божої таємниці. Син Божий Сином Діви стає, і Гавриїл про цю милість благовіствує. Тому ѿ ми з ним до Богородиці голосно взиваймо: Радуйся, Благодатна, Господь з Тобою. (Тропар свята).

ОДВІДИНИ БОЖОЮ МАТІР'Ю ПРАВЕДНОЇ ЄЛИСАВЕТИ

Через деякий час після арханельського благовіщення, Марія одвідала родичку свою Єлисавету, дружину священика Захарії. Дух Святий відкрив Єлиса-

веті, що Марія стала достойною бути Матір'ю Божою. Тому, побачивши її у себе вдома, скрикнула Єлисавета голосом сильним і сказала:

«Ти благословенна між жонами, і благословений плід утроби Твоєї. І звідкіля це (така радість), що до мене прийшла Мати Господа моого?

Блаженна ж та, що повірила, бо сповниться сказане Їй від Господа».

Марія ж відповіла:

«Величає душа моя Господа, і радіє мій дух в Бозі, Спасі моїм, що зглянувся Він на покору Своєї слуги, бо ось з часу цього Мене ублажати будуть всі народи. Бо велике вчинив Мені Сильний, і Його імення святе!»

Марія перебула у Єлисавети щось з три місяці, а пізніше повернулася до дому свого.

На спомин про ці одвідини на утрені щоразу після виголосу священика: «Богородицю і Матір Світла піснями звеличаймо», співаємо ці святі слова Матері Божої: «Величає душа моя Господа...»

НАРОДЖЕННЯ ІСУСА ХРИСТА

Минув час, і Марії надійшла пора народити сина. Якраз тоді, за розпорядженням римського імператора (кесаря) Августа, провадився перепис усього юдейського народу. Для цього кожен мусив зголоситися в тому місці, відки походили його батьки та діди.

Йосиф та Марія, що походили з роду Давидового, мусили зголоситися до Віфлеєму. Прибувши

туди, вони задля своєї бідності, а також тому, що в гостиницях було багато людей, які теж прийшли на перепис, зупинилися на ночівлю за містом в одній з печер, де звичайно тримали худобу.

І ось тут, у печері-вертепі, серед такого бідного оточення, вночі, народився від Пречистої Діви Марії Спаситель Ісус Христос. Пречиста Діва оповила Його та поклала в ясла, де було сіно для худоби.

В ту ніч, коли народився Ісус Христос, недалеко від Віфлеєму стерегли свої стада на полі пастухи.

Раптово з'явився їм ангел, і слава Господня засяяла перед ними.

Пастухи злякалися, але ангел сказав їм:

«Не лякайтесь! Я сповіщаю вам радість велику, що станеться людям усім. Сьогодні бо у Давидовому місті народився Спаситель, Який є Христос Господь. А оце вам ознака: Дитину сповиту ви знайдете, що буде в яслах лежати».

Зараз же по тих словах з'явилася сила велика інших ангелів, що співали:

«Слава Богові на небі, і на землі спокій, між людьми благовоління!»

Коли ангели відійшли від них, пастухи сказали один до одного:

«Ходімо до Віфлеєму і побачимо, що сталося там, про що сповістив нас Господь».

Вони зразу ж пішли й побачили там Дитину, що в яслах лежала, та перші вклонилися їй.

Після цього вони розповіли Марії та Йосифу, а також іншим усім, що тут були, все, що вони бачили та чули від ангелів. Усі дивувалися, слухаючи їхнє оповідання. А Марія зберігала усі ці слова в серці Своєму.

ПОКЛОНИННЯ ВОЛХВІВ

Коли народився Ісус Христос, прийшли зі Сходу, здалекої поганської країни, до Єрусалиму волхви, цебто мудреці, та питали:

«Де народжений Цар Юдейський? Ми побачили звізду Його на сході й прийшли поклонитися Йому».

Цар Ірод, що був на той час правителем Палестини, почувши про це, дуже занепокоївся, побоюючись, що Новонароджений позбавить його царювання. Він покликав до себе первосвящеників та книжників і спитав їх:

«Де має Христос народитися?»

Вони відповіли:

«У Віфлеємі Юдейськім, тому що так сказав був пророк Міхей».

Тоді Ірод таємно приклікав до себе тих волхвів і сказав їм: «Ідіть до Віфлеєму та пильно розвідайтеся про Дитину, а як знайдете, сповістіть мене, щоб і я міг піти й поклонитися їй».

Насправді ж Ірод думав убити Дитину цю.

Волхви пішли до Віфлєєму, і перед ними йшла та сама звізда, що вони її бачили на сході. Вона вказувала їм путь та стала над тим місцем, де був Ісус. Волхви побачили Дитину Ісуса з Матір'ю Його Марією; вклонились Йому до землі та принесли Йому дари: золото, ладан та смирну.

Золото волхви принесли Ісусові, як царю (як податок, данину), ладан – як Богу (бо ладан вживають під час богослужень); смирну – як людині (пахощі, якими помазували тоді померлих). Отже, цими дарунками волхви показали, що народжена Дитина є заразом і цар, і Бог, і людина.

Вклонившись Ісусові, волхви хотіли вернутися до Ірода, але під час сну дістали від Бога повеління відійти додому іншим шляхом, що вони й виконали.

Різдво Христове святкуємо 7 січня. Як і Великдень, це найбільше наше свято:

Різдво Твое, Христе Боже наш, увесь світ осяяло світлом розуму, бо на ньому ті, що звіздам вклонялися, звіздою навчилися Тобі, Сонцю Правди, поклонялися і визнавати, що Ти є Схід з неба, Господи, слава Тобі. (Тропар свята).

Наш народ створив безліч прегарних пісень-колядок, що співаються на Різдво й розповідають усі обставини цієї найвизначнішої для цілого світу події.

ПОБИТЯ НЕМОВЛЯТ ТА ВТЕЧА ПРЕСВЯТОЇ РОДИНІ ДО ЄГИПТУ

Довго чекав Ірод волхвів, але вони не повернулися до нього. Тоді, розгнівавшись дуже, послав він

своїх вояків побити у Віфлеємі та по всій тій околиці всіх дітей віком від двох років і менше, по часу, що його у волхвів він був випитав. Ірод сподівався, що так забитий буде і народжений Ісус.

Вояки побили багато дітей, але Ісуса Христа забити не змогли, бо на той час був Він уже в іншій країні. Сталося це так: як тільки відійшли мудреці, з'явився у сні Йосифові ангел Господній та сказав:

«Уставай, візьми Дитину і Матір Його та утікай до Єгипту; там заставайся, аж поки скажу тобі, бо Дитину буде шукати Ірод, щоб її погубити».

Йосиф так і зробив. Він пробув у Єгипті до того часу, аж поки Ірод помер.

Коли це сталося, знов у сні з'явився ангел Йосифові та звелів йому вертатися до землі своєї. Тоді Йосиф з Ісусом та Матір'ю Його повернулись додому, у місто Назарет. Тут Ісус жив до 30 літ, чому і називався Назарянином.

СТРІТЕННЯ ГОСПОДНЄ

Стрітення Господнє – зустріч Господа. Так називаємо свято 15 лютого у пам'ять ось якої події. На сороковий день після народження Ісуса, Йосиф та Марія принесли Дитину до храму Єрусалимського, щоб за звичаєм юдейським поставити її перед Господом.

В Єрусалимі жив тоді уже в старих літах один праведник, на імення Симеон, який мав слово від Бога, що не вмре, не побачивши Спасителя. З натхнення Духа Святого Симеон прийшов до храму саме в той час, коли там були Йосиф і Марія з Дитиною, взяв Немовля на руки і сказав, віддаючи хвалу Богові:

«Нині відпускаєш раба Твоого, Владико, по слову Твоєму з миром, бо побачили очі мої Спасіння Твоє, що Ти приготував Його перед лицем усіх людей, Світло на просвіту невірних і славу народу Твоого, Ізраїля».

Це значило, що він, Симеон, може тепер спокійно вмерти, тому що побачив Христа-Спасителя. Ці слова праведника, на спомин цієї події, співаємо у церкві кожного разу наприкінці вечірні.

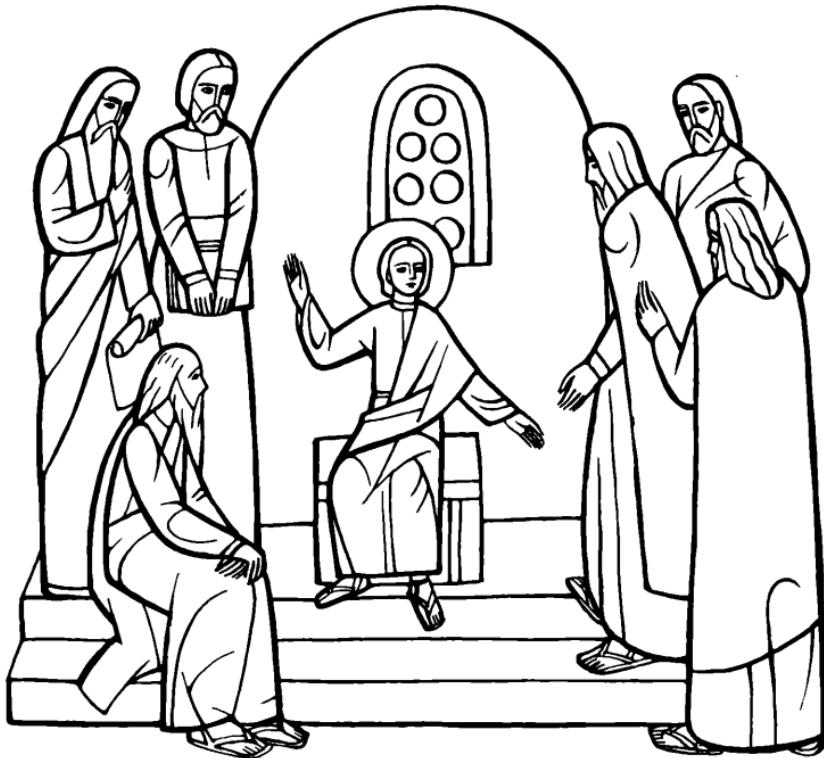
У храмі зустріла Спасителя ще Анна пророчиця, вдова 84 літ, що жила постійно при храмі. Побачивши Дитину Ісуса, вона стала прославляти Його та розповідати про Нього всім, що сподівалися Спасителя.

День, коли згадуємо Стрітення Господнє, теж належить до великих свят. У тропарі на це свято знов прославляємо Божу Матір:

Радуйся, благодатна Богородице Діво, бо з Тебе засяяло Сонце Правди, Христос Бог наш, що просвічує сущих у темряві. Веселися і Ти, старче праведний, що прийняв на свої руки Визволителя душ наших, Який подає нам воскресіння.

ЮНАК ІСУС У ХРАМІ

Йосиф та Марія щороку ходили до Єрусалиму на свято Пасхи. Коли Ісусові було дванадцять літ, вони

взяли Його з собою. Після свята Йосиф та Марія пішли додому разом з іншими прочанами та не помітили, що Ісус залишився в Єрусалимі. Вони думали, що Він іде чи то попереду їх, чи то позаду, разом із ким-небудь з сусідів їхніх, які теж ходили на свято.

Коли надійшла ніч, Йосиф та Марія почали шукати Ісуса між знайомими та родичами, але не знайшли. Стурбовані, вони на другий день, рано-вранці, повернулися до Єрусалиму шукати Ісуса. Знайшли Його лише на третій день у храмі поміж юдейських учителів. Він слухав їх з увагою, питав їх і Сам відповідав на їхні запитання. Всі дивувалися Його

розуму та відповідям. Побачивши Ісуса тут, Марія сказала:

«Дитино, чому так Ти зробив нам? Ось Твій батько та Я з журбою шукали Тебе».

А він тім відповів:

«Чого ж ви шукали Мене? Хіба ви не знали, що треба Мені бути при тому, що належить Отцю Моєму?»

Цими словами Христос засвідчив, що Йому належало бути в храмі Божому і що Він не просто людина, але разом з тим і Син Божий. Але не зrozуміли тоді слова того, що Він говорив, батьки Його. Лише Мати Його зберегла оці всі слова у серці Своєму.

А юнак Ісус повернувся з Йосифом і Матір'ю Своєю до Назарету і був тім слухняний, допомагав Йосифові в його праці та зростав у мудрості, і в літах, і в ласці у Бога та людей.

НАРОДЖЕННЯ ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ

Ще старозавітні пророки провістили, що перед пришестям Спасителя буде підготувати людей до Його прийняття Предтеча Господній. Цим Предтечею, або попередником Спасителя, був Іван.

Батьки Івана, священик Захарія та Єлизавета, жили в Юдеї та були дуже побожними людьми. Вони дожили до старості, але дітей не мали, хоч і дуже благали про це Бога.

Одного разу, коли Захарія увійшов до храму для служіння, з'явився Йому архангел Гавриїл та сказав, що молитву його почув Бог та що дружина його

Єлисавета буде мати сина, і ім'я його буде Іван. Він буде великий перед Господом, наповниться Духом Святым ще з народження свого та буде підготовляти людей до прийняття Господа.

Захарія не повірив тому, що в нього з дружиною при їхній старості може народитися син, та захотів якось пересвідчитися у правдивості слів архангела.

Тоді ангел сказав Йому, що за недовірство своє стане Захарія німим і не буде говорити до того часу, поки не виповниться те, що було Йому сказано.

І справді Захарія став німим. Тé ж, що сказав архангел, здійснилося: у Захарії та Єлисавети народився син.

Коли спитали Захарію, яке ім'я дати синові, попросив той дати Йому табличку і написав: Іван.

Після того відкрились уста у Захарії, і він почав говорити та пророкувати, що незабаром прийде Месія-Спаситель та що Іван буде Предтечою Його.

Народження св. Івана Предтечі, Хрестителя Господнього, святкуємо 7 липня. У тропарі на це свято співаємо:

Пророче і Предтече пришестя Христового! Ми не домислюємо, як достойно вшанувати тебе з любов'ю: неплідність бо матері і батьківське мовчання розв'язалися славним і чесним народженням твоїм, і втілення Сина Божого проповідується.

ПРОПОВІДЬ ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ

Коли Іван виріс, він покинув свою оселю і став самотньо жити в пустелі, проводячи час у пості та

молитві. Одежу мав він на собі з верблюжого волосу, підперезувався ремінним поясом і годувався акридами, (щось подібне до сарани) та медом польовим.

Коли Іванові виповнилося 30 лт, Господь звелів йому піти до ріки Йордану та оповістити всіх, що незабаром прийде у світ Спаситель. Іван тоді почав проповідувати, щоб усі готувалися до зустрічі Месії через каяття та охрещення.

«Покайтесь, – казав він, – бо наблизилося Царство Боже».

Тих, що каялися в своїх гріхах, він хрестив у Йордані, але вимагав при цьому, щоб каяття було шире і супроводжувалося добрими вчинками та виправленням цілого життя.

Коли люди питали Івана: «Що ж маємо робити?» – він говорив:

«Хто має дві сорочки, нехай дасть одну з них тому, хто не має; а хто має поживу, нехай робить так само».

Приходили до нього митники, себто збирачі податків, і питали, що їм робити. Іван відповідав їм, щоб вони не стягали ні з кого понад те, що їм звелено.

Питали його вояки:

«А нам що робити?»

Він відповідав:

«Нікого не кривдіть, не оскаржуйте фальшиво, вдовольняйтесь платнею своєю».

Тим, хто думав, чи не Христос він, Іван казав, що він не є Христос, але що за ним іде Сильніший від нього, Той, у якого він є негідний розв'язати навіть ремінця від взуття (цебто бути йому слугою), Який буде хрестити Духом Святым.

ХРЕЩЕННЯ ІСУСА ХРИСТА

Коли Христові сповнилося 30 літ, Він прийшов до Івана, щоб охреститися. Але Іван відмовлявся це зробити, кажучи:

«Я повинен хреститися від Тебе, і чи Тобі йти до мене?»

Ісус відповів, що «годиться нам виповнити всю правду».

Тоді Іван охрестив Ісуса. Коли Ісус Христос виходив з води, небо над Ним розкрилося, й на нього

зійшов Дух Святий у вигляді голуба. Чути було також голос з неба:

«Це Син Мій улюблений, що на Ньому Моє благовоління!»

Свято Хрещення Господнього зветься святом Богоявлення, тому що під час охрещення з'явився людям Бог, як Пресвята Тройця, а саме: Бог Отець говорив з неба, Син Божий, що прийняв тіло, хрестився, Дух Святий сходив у вигляді голуба.

Ще зветься це свято Водохреста, тому що в цей день, на спомин Хрещення Господнього, буває освячення води. Напередодні освячується вода в церкві, а на саме свято в річці, у ставі чи в іншому місці, де люди беруть воду. Похід церковний для освячення води й саме освячення звено Йорданом.

Святкуємо Хрещення Господнє 19 січня. Є це також одне з найбільших свят нашої церкви.

Як в Йордані хрестився Ти, Господи, тоді об'явилася пошана Тройці, бо голос Отцівський свідчив про Тебе, улюбленим Сином Тебе називаючи, а Дух у вигляді голубиному ці слова стверджував. Слава Тобі, Христе Боже, що явився і світ просвітив. (Тропар свята).

ІСУС ХРИСТОС У ПУСТЕЛІ

Після охрещення, перед початком своєї проповіді, готуючись до неї, Ісус Христос провів сорок днів і ночей у пустелі, весь час постячись і молячись Богові.

Під час цього перебування в пустелі диявол намагався спокусити Христа, але щоразу мусив від-

ходити без успіху, посоромлений. Так, коли Ісус Христос зголоднів від посту, диявол приступив до нього та й сказав:

«Коли Ти Син Божий, скажи, щоб каміння це стало хлібом».

Христос відповів:

«Написано: не хлібом самим буде жити людина, але кожним словом, що походить з уст Божих».

Іншим разом диявол запропонував Ісусові кинутися вниз з висоти кажучи, що коли Він справді Син Божий, то ангели Господні понесуть Його на руках своїх. На це Христос відповів:

«Ще написано: не спокушай Господа Бога твоГО».

Ще одного разу приступив до Ісуса диявол та сказав, показуючи всі царства земні та їхню славу:

«Це все віддам Тобі, як Ти поклонишся мені».

На це відповів Йому Ісус:

«Відйди геть від мене, сатано, бо ж написано: Господу Богу твоєму вклонятися і Йому одному служити будеш».

Тоді відйшов диявол від Ісуса Христа і ангели приступили та служили Йому. На пам'ять цього посту Спасителя у пустині встановлено сорокаденний піст перед Великоднем. Цей піст зветься ще Великим Постом.

ПЕРШІ УЧНІ ІСУСА ХРИСТА

Один з учнів Івана Хрестителя Андрій довідався від свого учителя, що Ісус є Месія, цебто обіцянний

Богом Христос Спаситель. Тому, побачивши одного разу Ісуса Христа, він пішов за Ним та став Його учнем. Як перший, що був покликаний стати учнем Господнім, називається Андрій Первозваним.

Ставши учнем Ісуса Христа, Андрій привів до Нього і свого брата Симона, який теж зробився учнем Господнім, діставши ім'я Петра.

Біля озера Галілейського Христос побачив двох рибалок, Якова та Івана, синів Зеведеївих. Вони лагодили свої рибальські мережі. Ісус Христос сказав їм: «Ідіть за Мною!» Вони зразу ж пішли за Ним і стали Його учнями.

Так само покликав Ісус учнем Своїм Филипа. Той, у свою чергу розповів усе, що знат про Христа

своєму знайомому Нафанаїлу, що також звався Варфоломеєм. Цей теж зараз же став учнем Христовим.

Це були перші учні Христа. Пізніше іх було в Нього дуже багато.

Андрій Первозваний після Зшестя на апостолів Святого Духа проповідував Слово Боже у нас в Україні, тому він зветься ще основоположником нашої Української Церкви. Пам'ять святого апостола Андрія Первозваного святкуємо 13 грудня.

ВЕСІЛЛЯ В КАНІ ГАЛІЛЕЙСЬКІЙ ТА ПЕРШЕ ЧУДО ІСУСА ХРИСТА

Незабаром після покликання перших учнів недалеко від Назарету, в одному невеликому місті, що звалося Кана або Кана Галілейська, відбулося в одній родині весілля. На цю урочистість родинну запрошено було Ісуса Христа з учнями та з Матір'ю Його Марією.

Під час весільної учти забракло вина. Марія, довідавшись про це, сказала Ісусові, а слуг попередила, аби вони виконали все що Він їм накаже робити.

Поблизу тут стояло шість великих кам'яних посудин, в яких звичайно зберігали воду. Тепер стояли вони порожні. Ісус звелів слугам наповнити ті посудини водою, потім зачерпнути з них та дати покушувати весільному старості. Той покушував, і виявилося що це було вино і до того ще й дуже добре. Тоді староста покликав молодого та й каже йому:

«Кожна людина подає перше добре вино, а як понапиваються, тоді гірше, а ти добре вино аж досі зберіг...»

Молодий не знов, що відповідати, бо не міг зрозуміти, відки ж узялося таке добре вино. Це було перше чудо Ісуса Христа, яким Він прославив Себе, і учні Христові увірували в Нього.

ОБРАННЯ АПОСТОЛІВ

Коли кількість учнів Ісуса Христа дуже збільшилася, Він обрав з-поміж них дванадцять, щоб посилати їх у різні місця для проповідування Слова Божого. Тому їх називають апостолами, цебто посланцями. Ось імена їх: Андрій та Петро, Яків та Іван, Филип і Варфоломей, Фома і Матвій, Яків Алфеїв та Симон Зилот, Юда Яковлів та Юда Іскаріотський, що пізніше зрадив Ісуса Христа.

Крім цих дванадцяти головних апостолів, Ісус Христос пізніше обрав ще 70 учнів, як наприклад, Марка, Луку, Клеопу та інших, яких Він також посылав на проповідь. Часом і їх називають апостолами, хоч вони не завжди йшли за Христом, як перші дванадцять, що завжди були разом з Ним.

ВИГНАННЯ ТОРГІВЦІВ ІЗ ХРАМУ

Наближалося свято Пасхи, і на це святкування Ісус Христос прийшов до Єрусалиму. В храмі Єрусалимському Він побачив великий непорядок. Там про-

давали волів, голубів, сиділи за столами міняльники грошей, так що храм цей мав скоріше вигляд базару. Ісус вигнав усіх продавців та міняльників з храму і сказав, щоб вони надалі не робили з дому Отця Його дому торгівлі. Коли ж начальники над храмом спитали Його, яке право Він має так робити, Ісус відповів їм:

«Зруйнуйте храм цей і я в три дні відбудую його».

Вони подумали, що Ісус говорить про храм Єрусалимський, а тому сказали Йому, що цей храм будували дуже довго, то як же він зможе відбудувати його за три дні? Ісус же назвав храмом Своє Тіло і

словами Своїми підкresлив юдейським начальникам, що вони позбавлять Його життя, зруйнують Його тіло, але Він через три дні воскресне. Тоді всім буде зрозуміло, чи мав Він право так зробити з тими, що порушували порядок у храмі. І коли Він воскрес, згадали про це учні Його та увірували в Його слова.

УСІКНОВЕННЯ ГОЛОВИ ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ

Після охрещення Господнього, Іван Хреститель вже не довго жив на землі. Незабаром він постраждав за правду: спочатку його посадили до в'язниці, пізніше відрубали йому голову. Ось як це сталося.

Іван Хреститель часто докоряв Іродові, правителю Галілейському (синові того Ірода, за якого народився Ісус Христос) за те, що він, ще за життя свого брата Филипа, узяв до себе за жінку його дружину, Іродіаду. Та за це дуже сердилася на Івана, побоюючись, щоб Ірод справді не послухав його та не відпустив би її від себе. Вона просила Ірода, щоб той наказав убити Івана. Але Ірод не погоджувався на це, бо вважав Івана за великого пророка і боявся людей. Проте, щоб догодинти Іродіаді, пристав він на те, щоб ув'язнити Івана. Іродіада цим залишилася все ж таки незадоволеною.

Одного разу Ірод, святкуючи день свого народження, частував своїх придворних вельмож. Під час учти вийшла доночка Іродіади Саломея й виконала перед гостями танок. Цим вона так догодила Іродові, що він обіцяв їй дати все, що вона захоче, хоч би й половину царства свого.

Дівчина побігла до матері порадитися, що йі попросити. Мати сказала їй:

«Вимагай голови Івана Хрестителя!»

Соломія так і зробила. Таке прохання дуже засмутило Ірода. Але він не хотів при гостях зрікатися своєї обіцянки і тому послав вояка до в'язниці відрубати голову Івана Хрестителя. Воїн виконав це і приніс голову на таці та віддав дівчині, а та віднесла її матері.

Ісус Христос сказав про Івана Хрестителя, що більшого за нього не було поміж народженими жінками. Тому й шануємо його більше за інших святих. Він завершує собою ряд пророків Старого Заповіту і є першим мучеником Нового Заповіту. Усікновення голови Івана Хрестителя згадуємо ми 11 вересня. У цей день повинні дотримуватись ми суворого посту.

ПРО ЧУДА ХРИСТОВІ

Ісус Христос з милосердя до бідних, хворих, недужих творив багато чудес і тим доводив, що Він є не просто людина, а заразом і Бог.

Чудом називаємо ми такі дії, що їх не можна виконати ані силою, ані знанням людським, лише Все-могутністю Божою.

Так, наприклад, через один тільки дотик, або навіть одним лише Своїм словом Христос уздоровлював хворих, сліпим повертає зір, глухим слух, німим мову, і навіть мертві оживали за Його велінням.

Ось деякі з чудес Господа нашого Ісуся Христа:

УЗДОРОВЛЕННЯ НЕДУЖОГО, ЩО ХВОРІВ 38 ЛІТ

В Єрусалимі була купіль з п'ятьма відділами з накриттям. Вона називалася Віфесда, цебто дім милосердя. Там завжди було багато недужих, сліпих, кривих. Всі вони очікували порушення води. Бо час від часу сходив туди ангел Господній і порушував воду, і хто з недужих перший після того входив до купелі, ставав здоровим.

Ісус Христос побачив тут одного недужого, спаралізованого, який був при купелі вже 38 літ та спитав його:

«Чи ти хочеш бути здоровим?»

Хворий відповів йому:

«Хочу, але не маю людини, що опустила б мене у купіль, коли порушиться вода, а коли я сам дійду туди, хтось інший першим зайшов уже до неї».

Тоді Христос сказав йому:

«Устань, візьми постіль твою та ходи!»

Хворий зараз же одужав, узяв свою постіль і пішов. Це було в суботу. Юдеї сказали йому:

«Сьогодні субота, сьогодні гріх нести постіль!»

Він же відповів їм:

«Той, що мене уздоровив, сказав мені взяти постіль і йти».

Тоді його спитали :

«Хто ж тебе уздоровив?»

Він відповів, що не знає, тому що Ісус по уздоровленні його укрився перед натовпу, який там був.

Пізніше Ісус Христос зустрівся з уздоровленим у храмі та й сказав йому:

«Ось тепер ти здоровий: дивися ж не гріши більше, щоб не трапилося з тобою чого ще гіршого!»

Юдеї довідалися, що Той, хто уздоровив хворого, звався Ісус. Вони гнівалися на Нього та навіть шукали нагоди вбити Його за те, що Він творить такі діла в суботу. Їм здавалося, що в свято гріх творити навіть добре діло.

ВОСКРЕСЕННЯ СИНА НАЇНСЬКОЇ УДОВИЦІ

Одного разу, коли Ісус підходив до міста Наїну, зустрів Він похід: несли ховати померлого сина у матері, що була вдовою. Мати йшла за своїм помер-

лим сином та гірко плакала. Супроводила похорон сила людей: Господь пожалів удовицю і сказав їй:
«Не плач!»

Коли ті, що несли вмерлого, зупинилися, Він промовив:

«Юначе, тобі кажу, встань!»

Померлий зразу ж підвівся, сів і почав говорити. Всі дивувалися та славили Бога, кажучи:

«Великий пророк з'явився поміж нами, і Бог від-
відав народ Свій!»

ВОСКРЕСЕННЯ ДОНЬКИ ЯІРА

Таке ж чудо створив Ісус Христос з дванадцяти-
літньою донькою Яіра, начальника синагоги, цебто
будинку, де збиралися для молитви юдеї. Донька ця
була єдиною в Яіра і так тяжко захворіла, що ніхто
не сподівався на її одужання. Яір, не маючи жодної
іншої надії, прийшов до Ісуза, впав до ніг Його і bla-
гав:

«Прийди, поклади руки свої на неї, щоб вона
видужала і жила!»

Ісус зглянувся на благання батька і пішов до
його дому, але по дорозі прибігли сказати, що
донька вже померла і немає чого більше турбувати
Учителя. Це дуже засмутило Яіра, але Ісус Христос
заспокоював його:

«Не бійся, тільки май віру, і донька твоя буде
живити».

Так і сталося. Вже все було готове до
похорону дівчини, коли надійшов Христос. Він всіх,

крім батьків, видалив з кімнати, де лежала покійниця, узяв її за руку та сказав:

«Дівчино, устань!»

І повернулася до померлої душа її. Дівчина зараз же встала та почала ходити. Господь наказав дати їй їсти і нікому не розповідати про те, що сталося. Але люди довідалися про це чудо, і відгомін його широко рознісся по цілій країні.

ВТИХОМИРЕННЯ БУРІ

Одного разу Ісус Христос із Своїми учнями поїхав на човні на другий берег Галілейського озера. Раптово піднялася страшна буря, так що човен почало заливати хвильами. Ісус на той час спав у човні. Учні дуже налякалися, збудили Його та й сказали:

«Господи, рятуй нас, загибаємо!»
Але Він сказав їм:
«Чого ви так налякалися, маловірні?»
Потім устав і сказав:
«Замовчи, перестань!»
І зразу зробилася велика тиша. Всі дуже здивувалися цьому і казали:
«Хто ж Той, що й вітрові і воді наказує, і вони слухають Його?»

ЧУДЕСНЕ ХОДІННЯ ІСУСА ХРИСТА ПО ВОДІ

Іншого разу учні Ісуса Христа самі поплили на човні через озеро Галілейське, а Він зостався на березі молитися Богові. Надійшла ніч, а назустріч учням піднялася сильна буря. Вода страшенно хвилювалася, і човен учнів не міг плисти проти вітру. Вони дуже налякалися, аж от побачили, що хтось іде по воді. Учні

подумали, що це мара, і ще більше злякалися, аж з переляку закричали. Ісус Христос, а це Він ішов по воді, заспокоїв їх та сказав:

«Не бійтесь, це Я!»

Петро тоді вигукнув:
«Господи, коли це Ти, то дозволь мені прийти
до Тебе по воді!»

Ісус відповів йому:
«Йди!»

Петро вийшов з човна і пішов по воді, але, бачу-
чи великі хвилі, злякався і став потопати.

«Господи, рятуй мене!» – закричав він.

Ісус Христос узяв його за руку і сказав:

«Маловіре, чого ж ти зневірився?

Потім вони увійшли до човна, і вітер зразу ж
ущух. Ті, що були в човні, вклонилися Ісусові та ска-
зали:

«Справді, Ти Син Божий!»

ЧУДЕСНЕ НАГОДУВАННЯ ЛЮДЕЙ П'ЯТЬМА ХЛІБАМИ

В одній пустельній місцевості люди до пізнього
вечора слухали проповідь Ісуса Христа, залишаючись
без їжі. Ісус Христос пожалів людей та звелів Своїм
учням нагодувати їх. Але учні відповіли, що в них не-
має хліба для такої великої кількості людей:

«Маємо тільки п'ять ячмінних хлібів і дві невеличкі
риби, але що це для такої сили людей?»

І сказав їм Христос:
«Принесіть їх сюди».

Звелівши людям посідати, Ісус Христос поблаго-
словив хліби, розломив їх і наказав учням роздавати
народові. Всі наїлися і навіть від тих кусників, що за-
лишилися, назбирano було дванадцять повних кошів.

Людей же було щось до п'яти тисяч душ, крім жінок та дітей.

Бачучи таке чудо, народ хотів проголосити Ісуса Христа своїм земним царем, але Він непомітно для всіх пішов на одну гору і там молився.

УЗДОРОВЛЕННЯ БІСНУВАТОЇ ДОНЬКИ ХАНАНЕЯНКИ

Одна хананейська жінка-поганка щиро благала Ісуса Христа уздоровити її доньку, що біснувалася і дуже цим мучилася.

«Помилуй мене, Господи, Сину Давидів! – жалібно кричала вона, ідучи услід за Ним, – доњка моя тяжко біснується!»

Бажаючи показати учням Своїм велику віру цієї жінки, Ісус Христос нічого не відповідав їй. Вона ж безперестанку кричала про допомогу. Тоді учні сказали Ісусові:

«Відпусти її, бо вона кричить вслід за нами!»

Але Він зауважив їм:

«Мене послано лише до загиблих овечок дому Ізраїлевого».

А жінці, що просила і молила про допомогу, сказав:

«Дай спочатку наїстися дітям. Несправедливо було б відібрать хліб від дітей та кинути його псам!»

Справа в тому, що юдеї називали себе дітьми Авраамовими, дітьми Божими, синами Царства Небесного, а на поган дивилися, як на псів. Але Господь ніби навмисне пристосовується в цьому випадку до розуміння юдеїв і дорівнює цю жінку до псів. Він хоче через це показати юдеям усю негідність такого їх ставлення до поган, серед яких Він знаходив таку велику віру, якої не міг знайти серед юдеїв, що їх Він називав «загиблими вівцями дому Ізраїлевого».

На слова Спасителя хананеянка покірно відповіла:

«Так, Господи! Але й пси їдять крихти, що спадають із столу панів їхніх».

Тоді Ісус Христос з любов'ю та радістю сказав їй:

«О, жінко! Велика віра твоя, нехай буде тобі за бажанням твоїм!»

І в той же час донька її звільнилася від нечистого духа і стала здоровою.

УЗДОРОВЛЕННЯ ДЕСЯТЬОХ ПРОКАЖЕНИХ

Якось, коли Ісус увіходив до одного села, зустріли Його десять прокажених. Один з них був самарянин, дев'ять же юдеї.

Прокаженим не можна було близько підходити до людей, тому що проказа є дуже тяжка хвороба, лікуванню не піддається і легко поширюється від одної людини до іншої.

Отже, вони здалеку почали кричати:

«Ісусе-Наставниче, помилуй нас!»

Ісус Христос сказав їм:

«Підіть, покажіться священикам!»

Кожний, хто видужував від прокази, що траплялося дуже рідко, за законом повинен був з'явитися до священика, щоб той оглянув його. Прокажені пішли і по дорозі уздоровилися. Один із них, самарянин, бачучи це, повернувся до Ісуса Христа, славлячи Бога, упав до Ніг Його та почав дякувати Йому.

Ісус Христос спітав:

«Хіба не десять уздоровилися? Де ж дев'ять? Як вони не повернулися віддати славу Богові, крім чужинця цього?»

Потім Він сказав Йому:

«Устань, іди, віра твоя спасла тебе!»

Отже, коли ми дістаємо від Бога будь-яку ласку, повинні зразу ж, не гаючися, дякувати Йому за це.

ПРО ВЧЕННЯ ХРИСТОВЕ

Починаючи від хрещення Ісуса Христа до Його Вознесіння на небо минуло щось тридцять три з половиною роки. Уесь цей час Він постійно навчав людей істинної віри та всього того, щоб потрібне кожній людині для того, щоб догодити Богові і спасти свою душу.

Народ дивувався Його вченню, тому що жодна людина не говорила так, як Він говорив. Щоб зробити свою науку зрозумілішою для людей, щоб вони її краще сприймали, Ісус Христос часто викладав її в притчах, себто в оповіданнях, де під певними словами розуміється інше, де щось порівнюється з чимось іншим, немов би в загадках.

ПРИТЧА ПРО СІЯЧА

Одного разу Ісус Христос розповів таку притчу:

Ось вийшов сіяч сіяти зерно своє. І як сіяв, упало одне край дороги і було повитоптуване, а птахи повидзьобували його. Друге ж упало на ґрунт кам'янистий і, зйшовши, усохло, бо не мало вогкості. А інше впало між терен, і вигнався терен і його поглушив. Інше ж упало на добру землю, і, зйшовши, вродило стократно. Це сказавши, закликав Господь: «Хто має вуха щоб слухати, нехай слухає!»

Учні Ісуса Христа запитали Його, що означає ця притча.

Ісус пояснив її:

Під сіячем розумів Христос Самого Себе, під зерном Свою науку, під землею – душу людини.

Під дорогою, де впало зерно науки, треба розуміти людей неуважних, недбалих, які слухають слова науки, але з душі яких диявол викрадає слово Господнє, щоб вони не увірували і не спаслися.

Кам'янистий ґрунт означає людей з жорстоким серцем, людей, що зачерствіли в своїх поганих звичках. Вони хоч і слухають науку Господню, але слово Боже не проходить глибоко до їхньої зіпсованої душі, і вони під час спокуси або напасті забувають його.

Слово Боже, що впало між терен, означає тих людей, що за різними життєвими турботами забувають слово Господнє, і слово науки плоду не дає.

А під доброю землею треба розуміти тих людей,

що як слово Господнє почують, бережуть його в серці, і Слово Боже плід приносить. Під плодом же зерна треба розуміти життя благочестиве згідно з науковою Христовою, яке веде до Царства Небесного.

ЗАПОВІДІ ПРО ЛЮБОВ ДО БОГА ТА ДО БЛИЖНЬОГО

Один юдейський законник, цебто учитель Закону Божого, якось запитав Ісуса Христа:

«Учителю, яка заповід є найбільша в Законі?»

Христос відповів йому:

«Люби Господа Бога Свого всім серцем своїм і всією душою своєю і всім розумом своїм. Це є найбільша й найперша заповідь. А друга подібна до неї: люби ближнього, як самого себе. На цих двох заповідях увесь Закон і Пророки стоять».

ПРИТЧА ПРО МИЛОСЕРДНОГО САМАРЯНИНА

Інший законник запитав Ісуса Христа:

«А хто то є мій ближній?»

У відповідь на це Ісус розповів таку притчу:

Один чоловік ішов з Єрусалиму до Ерихону. По дорозі він зустрів розбійників, що пограбували, побили й поранили його, залишивши ледве живим. Проходив випадково тою дорогою один священик, побачив його та й проминув, не допомігши нічим. Так само й левит надійшов на те місце, поглянув і теж пішов далі. Проходив же там якийсь самарянин

та й натрапив на нього й, побачивши, змилувався. Він підійшов до нього і обв'язав йому рани, поливши оливою та вина, посадив його на власну худобину, привіз його до гостиниці і тут клопотався про нього. А другого дня, від'їджаючи, вийняв два динари та дав їх господареві, наказавши заопікуватися хворим, а якщо буде витрачено більше, то обіцяв доплатити по поверненні своєму. А був самарянин іншої віри, ніж юдеї, та походив з іншого народу.

Оповівши цю притчу, Ісус Христос спитав законника:

«Котрий же з цих трьох, на думку твою, був ближній тому що зустрів розбійників?»

Той відповів:

«Хто вчинив милосердя над ним».

Тоді Ісус Христос сказав йому:

«Іди і роби так і ти!»

Цією притчею Господь навчає, що треба вважати за свого близького кожну людину, хоч би хто вона була, хоч би з якого народу походила, хоч би якої

віри була вона. Навчає Господь також, щоб ми були милосердні та співчували кожній нещасливій людині, хоч би хто вона була та по своїх силах і можливостях допомагали їй в її нещасті та біді.

ВЧЕННЯ ІСУСА ХРИСТА ПРО ШЛЯХИ ДО БЛАЖЕНСТВА (НАГІРНА ПРОПОВІДЬ)

Щоб увійти до Царства Небесного та дістати вічне блаженство, треба, за вченням Ісуса Христа, бути убогим духом, це б то відчувати свою недосконалість та свою негідність перед Богом. Ми повинні шкодувати та оплакувати свої гріхи, повинні бути лагідними, шукати правди та істини, бути милосердними, чистими серцем, миротворцями. Ми завжди повинні бути готовими за праведне життя та віру в Христа перетерпіти усякі неприємності від інших.

Ці заповіді Ісус Христос виголосив у Своїй Нагірній Проповіді (у проповіді на горі). Звуться вони Заповідями Блаженства. Є їх всього дев'ять, а саме:

1. Блаженні убогі духом, бо таких є Царство Небесне.
2. Блаженні ті, що плачуть, бо вони втішаться.
3. Блаженні тихі, бо вони осягнуть землю.
4. Блаженні голодні та спрагнені правди, бо вони наситяться.
5. Блаженні милостиві, бо вони помилувані будуть.
6. Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

7. Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться.

8. Блаженні вигнані за правду, бо таких є Царство Небесне.

9. Блаженні ви, коли ганьбитимуть вас і гнатимуть та ширитимуть про вас усюку лиху славу через Мене. Радійте й веселітесь, бо велика нагорода буде вам на небесах.

НЕ СУДІТЬ СВОЇХ БЛИЖНІХ

Христос забороняв судити інших людей. Він так казав:

«Не судіть, щоб і вас не судили; бо яким ви судом судити будете, таким же вас осудять, і якою мірою ви будете міряти, такою відмірюють вам.

Чого ж в оці брата свого ти заскалку бачиш, колоди ж у власному оці не чуєш? Або як ти скажеш братові своєму: «Давай вийму я заскалку з ока твого», коли колода в оці твоїм? Лицеміре, вийми перше колоду з власного ока, а потім побачиш, як вийняти заскалку ту з ока брата твого».

Тут під братом нашим треба розуміти всяку іншу людину; під заскалкою – малу хибу або гріх людини, під колодою – велику.

ПРО СИЛУ МОЛИТВИ ТА ПРО МИЛОСТИНЮ

Коли ми будемо щиро молитися Богові та просити у Нього допомоги, то Він дасть усе потрібне

нам та все доцільне, про що ми проситимемо Його.
Господь Ісус Христос так сказав про це:

«Просіть, і дастесь вам, шукайте і знайдете, стукайте і відчинять вам; бо кожен хто просить, одержує, хто шукає, знаходить, а хто стукає, відчиняє йому.

Чи ж то серед вас є людина, що подасть своєму синові каменя, коли хліба проситиме він? Або, коли риби проситиме він, то подасть йому гадину?

То ж як ви, бувши злі, потрапите добрі дари своїм дітям давати, скільки ж більше Отець ваш Небесний подасть добра тим, хто проситиме в Ньюго!»

«А як молитесь, то не будьте, як ті лицеміри, що люблять ставати й молитися по синагогах та на перехрестях, щоб їх бачили люди. Правдиво кажу вам: вони мають уже нагороду свою.

А ти, коли молишся, увійди до своєї комірчини, зачини свої двері й помолися Отцеві своєму, що в тайні; а Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно».

Так само про милостиню сказав Господь Ісус Христос:

«Коли чиниш ти милостиню, не труби перед собою, як то роблять оті лицеміри по синагогах, щоб хвалили їх люди. Правдиво кажу вам: вони мають уже нагороду свою!

А як ти чиниш милостиню, хай не знатиме ліва рука, що робить правиця твоя, щоб таємна була твоя милостиня, а Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно».

Так повинні ми творити милостиню.

ПРИТЧА ПРО МИТНИКА ТА ФАРИСЕЯ

Щоб ми не хвалилися своєю праведністю та не мали інших за ніщо, Ісус Христос розповів таку притчу:

Одного разу два чоловіки ввійшли в святиню помолитися, – один фарисей, а другий митник.

Фарисей, ставши, так молився про себе:

«Дякую, Боже, Тобі, що я не такий, як інші люди: здирники, неправедні, перелюбні, або як цей митник. Я пошу два рази на тиждень, даю десятину з усього, що тільки надбаю».

А митник здалеку стояв та й очей навіть звести на небо не смів, але бив себе в груди й казав:

«Боже, будь милостивий до мене грішного!»

Сказавши це, Ісус додав, що молитва митника більш угодна Богові і що він повернувся додому більш оправданим: «Кожен бо, хто підноситься, буде понижений, хто ж понижується, той піднесеться».

МОЛИТВА ГОСПОДНЯ

Одного разу Христос молився в місці одному і коли перестав, звернулися до Нього учні Його:

«Господи, навчи нас молитися!»

Тоді Ісус Христос промовив до них:

«Коли молитися, говоріть:

Отче наш, що на небі! Нехай святиться ім'я Твоє. Нехай прийде Царство Твоє. Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. Хліба нашого щоденного дай нам сьогодні. І прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим. І не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого».

Тому що Сам Господь наш Ісус Христос дав нам цю молитву, звуться вона Господньою Молитвою.

ПРИТЧА ПРО МИЛОСЕРДНОГО ЦАРЯ І ПРО НЕМИЛОСЕРДНОГО ДОВЖНИКА

Одного разу Ісус Христос розповів таку притчу. Був один цар, що якось захотів обрахунок зробити з

слугами своїми. Коли ж почав він обраховувати, привели до нього одного чоловіка, що винен був йому 10 талантів (в одному таланті було срібла на 2 тисячі карбованців). А що він не мав з чого віддати, цар розгнівався та наказав продати, щоб сплатити цей борг, його жінку, дітей і все, що він мав, та заплатити.

Тоді довжник той упав до ніг царських та почав благати потерпіти трохи, і він віддасть увесь борг. Цар змилосердився над ним і зовсім простив йому борг та звільнив його.

Вийшовши від царя, слуга цей побачив одного з своїх приятелів, що винен був йому небагато, щось із сто динарів (один динар дорівнював 20 копійкам). Він, слуга той, схопив свого приятеля та почав душити його, говорячи:

«Віддай, що мені винен!»

Приятель упав до ніг його і благав його, кажучи:

«Потерпи ти мені, і я тобі віддам усе!»

Але той не погодився, а посадив його до в'язниці, поки не поверне боргу.

Коли цар довідався про це, приклікав до себе немилосердного слугу і сказав йому:

«Лукавий та злий ти слухо! Увесь борг я простив тобі, тому що ти просив мене. Чи не належало й тобі змилуватися над своїм приятелем, як і я над тобою змилувався?»

І звелів цар замкнути його до в'язниці і тримати його там, аж доки не сплатить усього боргу.

Розповівши цю притчу, Ісус Христос додав:

«Так само і Отець Мій небесний учинить із ве-

ми, коли не простите од щирого серця братам своїм гріхів їх.

В цій притчі під царем треба розуміти Бога; під людиною, що так заборгувалася перед царем, нас, людей; під боргом – гріхи наші; під приятелем – людей, що нам що-небудь винні, образили нас, наприклад. Цією притчею Господь навчає нас прощати обраzeni та кривди, заподіяні нам; коли ж ми не простимо іншим, то Бог не простить і нам гріхів наших.

ПРИТЧА ПРО БЛУДНОГО СИНА

Бог з радістю та любов'ю приймає тих грішників, що покаялися в гріхах своїх. Про це Ісус Христос розповів у притчі про блудного сина.

У одного чоловіка було двоє синів. Молодший син захотів відокремитися. Одержанавши від батька належну йому частину маєтку, він подався до далекого краю. Там він швидко розтратив усе, що мав, проводячи час у розвагах.

А як він усе прожив, настав голод великий у тім краї, і він став бідувати. Не маючи що їсти, пішов тоді він до одного з мешканців тої землі та найнявся пастти свині. Будучи голодним, часто бажав він попоїсти хоч би стручки, що їх їли свині, та ніхто не давав їх йому.

Тоді він опам'ятався й сказав собі:

«Скільки в батька моого наймитів мають хліба досить, а я з голоду гину отут! Встану, піду до батька, скажу йому: «Згрішив я, отче, проти неба й проти тебе. Недостойний я вже зватися сином твоїм, при-

ЙМИ Ж ТИ МЕНЕ, ЯК ОДНОГО З СВОЇХ НАЙМИТИВ».

І, вставши, пішов він до батька свого. А коли він ще був далеко, його батько угледів його, пожалів його, побіг назустріч, обійняв та почав ціluвати. Блудний же син сказав батькові своєму:

«Згрішив я, отче, проти неба й проти тебе. Недостойний я вже зватися сином твоим...»

Батько ж сказав слугам своїм:

«Принесіть негайно найкращу одежду й одягніть його; на руку йому персня подайте, а на ноги сандалі. Приведіть теля відгодоване та заколіть – будемо їсти й радіти; бо цей син мій був мертвий і ожив, був пропав і знайшовся». І почали веселитися вони.

Старший син на той час вернувся з поля. Почувши в домі музики й танці, покликав він одного з слуг та спитав:

«Що це таке?»

А той каже йому:

«То повернувся твій брат, і твій батько звелів заколоти теля відгодоване, бо побачив здоровим його».

Розгніався старший син і ввійти не хотів туди, де веселилися. Тоді вийшов батько до нього та став просити його.

А старший син відповів батькові:

«От стільки літ служив я тобі і ніколи наказу твого не ослухався, ти ж ніколи мені й козеняти не дав, щоб із приятелями своїми потішився я. Коли ж син твій вернувся оцей, що розтратив твій маєток, ти для нього звелів заколоти теля відгодоване».

І сказав тоді батько до нього:

«Ти завжди зі мною, дитино, і все мое – твоє. Веселитися ж та тішитися треба було, бо цей брат твій був мертвий і ожив, був пропав і знайшовся».

В цій притчі під батьком треба розуміти Бога, під молодшим сином грішника, що покаявся.

«Отже на небі більше радощів буде з приводу одного грішника, що покаявся, – сказав Господь, – аніж з приводу дев'ятидесяти дев'яти праведників, що не мають потреби в покаянні».

ПРИТЧА ПРО ТАЛАНТИ

Прийде час, коли Господь зажадає від нас су-ворого звіту, як ми користувалися всіма дарами Божими – силами й здібностями своїми. Чи вживали ми їх на користь собі й біжнім своїм, чи, навпаки,

відзначалися недбалством та лінощами. За все це повинні ми будемо дати відповідь перед Богом. Щоб краще ми зрозуміли цю нашу відповідальність за належне вживання дарованих нам сил та здібностей, Ісус Христос розповів таку притчу:

Один чоловік, від'їжджаючи з дому в далеку подорож, покликав своїх слуг і передав їм добро своє. Одному він дав п'ять талантів, другому – два, третьому – один: кожному по силах його.

Той, що одержав був п'ять талантів, негайно пішов, ужив їх у торговельних і інших справах та набув ще п'ять інших талантів.

Так само й той, що одержав два таланти, прибав ще два таланти.

А третій слуга, що взяв був один талант, пішов і закопав його в землю, сховавши так срібло пана свого.

За деякий час вернувся пан тих слуг та задав від них обрахунку.

Тоді той, що дістав п'ять талантів, приніс ще п'ять інших та сказав:

«Пане мій, п'ять талантів мені передав ти – ось я другі добув п'ять талантів».

Сказав йому пан його:

«Гаразд, слухаю добрий і вірний; ти в малому був вірний, над великим поставлю тебе, увійди ти до радощів пана свого».

Той, що дістав два таланти, приніс ще два, і йому пан його сказав те ж саме.

Той же, що одержав один талант, сказав:

«Пане! Я знат, що ти людина жорстока: ти жнеш, де не сіяш, збираєш, де не розсипав. І я побоявся –

пішов і таланта твого сховав у землю. Ось, маєш твоє».

Тоді відповів йому пан його:

«Ти, слуго лінівий і лукавий! Ти знат, що я жну, де не сіяв, і збираю, де не розсипав. То ж тобі треба було віддати срібло моє торгівцям і тепер, повернувшись, я одержав би своє з відсотками. Візьміть же від нього талант і віддайте тому, що десять талантів уже має. Бо кожному, хто має, дается йому, хто ж не має, забереться від нього й те, що він має. А слугу непотрібного викиньте до темряви зовнішньої – буде плач там і скрігіт зубів».

ПРИТЧА ПРО БАГАТОГО І ЛАЗАРЯ

Таку притчу ще розповів Ісус:

Один чоловік був багатий, зодягався в порфіру й вісон та щоденно розкішно банкетував.

Був і вбогий один, на ім'я Лазар, що лежав у воріт багача, струпами вкритий, і бажав би годуватися кришками, що з столу багатого падали; пси ж приходили й струпи його лизали йому.

Помер убогий і на Авраамове лоно віднесли його ангели. Умер і багатий – і його поховали. Терплячи муки в аду, звів він очі та й побачив здаля Авраама і Лазаря на лоні його.

Почав тоді багатий благати і просити Авраама:

«Змилуйся, отче Аврааме, наді мною! Пошли Лазаря, нехай вмочить у воду кінець свого пальця і мо-го язика прохолодить, бо я мучуся в полуці цьому!»

Авраам же промовив:

«Згадай, сину, що ти вже прийняв за життя своє, добре своє, а Лазар так само – лихе; тепер він отут тішиться, а ти мучишся. А крім того всього поміж нами та вами велика безодня поставлена, так що ті, що хотять, переходити не можуть її».

Тоді знов попросив багатий:

«Тоді благаю тебе, щоб ти послав його у дім батька моого. Я п'ятьох братів маю, хай він їм засвідчить, щоб і вони не прийшли на це місце страждання».

«Вони мають Мойсея й пророків, – сказав Авраам, – нехай слухають їх».

А багатий відкazав:

«Ні ж бо, отче Аврааме, але коли прийде хто з мертвих до них, то покаються».

Йому ж відповів Авраам:

«Як Мойсея й пророків не слухають, то коли хто й із мертвих воскресне, – не йнятимуть віри».

Ця притча навчає нас того, що життя наше не закінчується з смертю нашого тіла, що після тілесної смерті ми будемо існувати й далі. Але в тому прийдешньому нашему житті ми повинні будемо дати відповідь за всі свої вчинки тут на землі й дістанемо відповідно за це або нагороду, або покарання.

Остаточно ж наша доля вирішена буде на Страшному Суді, під час другого пришестя Спасителя.

ВЧЕННЯ ІСУСА ХРИСТА ПРО ДРУГЕ ЙОГО ПРИШЕСТЯ ТА ПРО СТРАШНИЙ СУД

Про Своє друге пришестя та про Страшний Суд Ісус Христос так сказав:

Коли знову прийде Син Людський у славі Своїй і всі ангели з Ним, тоді Він засяде на престолі слави Своєї. Перед ним зберуться всі народи, і Він відділить одного від одного їх, як відділяє вівчар овець від козлят. І поставить Він овець праворуч Себе, а козлят – ліворуч. Тоді скаже Цар тим, що праворуч його:

«Прийдіть благословені Мого Отця, посадьте ви Царство, вготоване вам від створення світу. Бо я голодував, і ви нагодували Мене, хотів пити, і ви напоїли Мене, подорожнім був, і Мене прийняли ви. Був нагим, і Мене зодягли ви, хворим був, і Мене ви відвідали, у в'язниці Я був, і прийшли ви до Мене».

Тоді озвуться до Нього праведні і скажуть:

«Господи, коли то Тебе ми голодного бачили і нагодували, або спрагненого й напоїли? Коли то тебе подорожнім бачили ми і прийняли, чи нагим і зодягли? Коли то Тебе ми недужого бачили чи у в'язниці і до Тебе прийшли?»

А Цар відповість і промовить до них:

«Правдиво кажу вам: що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх цих, то Мені ви вчинили».

Тоді скаже й отим, що ліворуч:

«Ідіть ви від Мене, прокляті, у вічний вогонь, що дияволові та його посланцям приготовлений. Бо я голодував був, і не нагодували Мене, хотів пити і ви не напоїли Мене, подорожував був, і ви не прийняли Мене, був нагий і не зодягли Мене, хворий і у в'язниці, і Мене не одвідали ви».

Тоді озвуться вони, промовляючи:

«Господи, коли то Тебе ми голодного бачили, або спрагненого, або подорожуючого, чи нагого, чи недужого, чи у в'язниці, і ми не послужили Тобі?»

Тоді Він відповість їм і скаже:

«Правдиво кажу вам: чого тільки одному з найменших оцих ви не вчинили, Мені не вчинили».

І ці підуть на вічну муку, а праведники в життя вічне.

Про день і час, коли все це станеться, ніхто не знає, крім одного Отця Небесного. Тому ми повинні бути завжди готовими стати перед судом Божим.

ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДНЄ

Щоб під час хресних мук Ісуса Христа учні не втратили віри в Його божественність, Він, незадовго до цих страждань, показав їм Свою божественну славу. Сталося це так:

Одного разу Христос пішов з трьома Своїми учнями – Петром, Яковом та Іваном – на гору Фавор помолитися. Коли Він там молився, раптово преобразився, цебто прийняв інший вигляд: Обличчя Його засяяло, як те сонце, а одежа Його стала біла, як світло. До Нього з'явилися з неба святі пророки Мойсей та Ілля й розмовляли з Ним про страждання, що їх мав Він зазнати в Єрусалимі.

Петро в блаженному захопленні промовив:

«Господи, добре нам тут бути! Коли хочеш, поставлю я тут три шатра: для Тебе одне, і одне для Мойселя, і одне для Іллі».

Як іще говорив він, хмара ясна заслонила їх, і ось голос із хмари почувся, що казав:

«Це Син Мій улюблений, що Його я вподобав. Його слухайтесь!»

Почувши це, попадали учні долілиць і полякалися сильно. А Ісус підійшов, доторкнувся до них і промовив:

«Уставайте й не бійтесь!»

Звівши ж очі свої нічого вони не побачили, крім Самого Ісуса у звичайному Його вигляді.

А коли з гори сходили, заповів їм Ісус і сказав:

«Не кажіть ні кому про видіння, аж поки Син Людський із мертвих воскресне».

Наша Церква святкує день Преображення Господнього 19 серпня. Народ наш зве це свято Спасом; піст з 14-го серпня до 28 серпня, серед якого припадає це свято, називається Спасівкою. До особливостей свята належить освячення плодів садових, городніх та польових, які звичайно вистигають на цей час. Перші плоди приносили до вівтаря ще в Старому Заповіті за законом Мойсея; у Новому Заповіті цей звичай підтримувався згідно з апостольськими правилами та ухвалами Вселенських Соборів. Принесенням і освяченням плодів Церква навчає, що в ній все від людини до рослини повинно бути посвячене Богові.

Преобразився Ти на горі, Христе Боже, показавши ученикам Твоїм славу Твою, скільки можна було. Нехай осяє і нас грішних світло Твоє вічне, за молитви Богородиці, світла Подавче, слава Тобі». (Тропар свята).

БЛАГОСЛОВЕННЯ ДІТЕЙ

Одного разу матері поприносили дітей своїх до Ісуса Христа, щоб Він доторкнувся до них і поблаго-

словив їх. Учні йм докоряли, кажучи, що із-за дітей не варто турбувати Учителя. Христос спостеріг це, розгнівався на них і сказав:

«Пустіть дітей приходити до Мене і не бороніть їм, бо таких є Царство Боже! Правдиво кажу вам: хто Божого Царства не прийме немов те дитя, той до нього не ввійде».

Він пригорнув дітей і поблагословив, на них руки положивши.

З цього учні Ісуса Христа повинні були зрозуміти, що невинність, тихість, простота й доброта душі – риси, властиві дітям – уводять до Царства Небесного.

ХРИСТОС У МАРФИ І МАРІЇ

Недалеко Єрусалиму лежить село Віфанія. Тут жив один побожний чоловік на ім'я Лазар, із своїми сестрами Марфою та Марією. Ісус Христос любив цю родину і часто бував у них. Під час одних таких од-

відин, коли Ісус промовляв, Марія сіла біля ніг Ісуса, слухаючи слова Його, а Марфа турбувалася про те, щоб приготувати їсти. Будучи незадоволеною тим, що сестра їй не допомагає, звернулася Марфа до Господа, сказавши:

«Господи, чи байдуже Тобі, що на мене саму полишила служити сестра моя? Скажи їй щоб мені допомогла».

Ісус промовив у відповідь їй:

«Марфо, Марфо, турбуєшся й журишся ти про

багато чого, а потрібно одне. Марія ж обрала найкращу частку, що не відбереться від неї».

Ми повинні завжди пам'ятати ці слова Господа Нашого Ісуса Христа і не захоплюватися надміру життєвими турботами, щоб не заступали вони перед нами можливості слухати Боже слово, Божу науку.

ВОСКРЕСЕННЯ ЛАЗАРЯ

Одного разу Лазар тяжко захворів, і сестри його послали сказати Ісусові:

«Той, кого Ти любиш, захворів».

Ісус Христос, почувши про це, сказав:

«Не на смерть ця хвороба, а на Божу славу, щоб Син Божий прославився нею».

Після того пробув Ісус ще два дні там, де був, а потім сказав учням:

«Лазар, друг наш, заснув, то піду розбудити його».

Учні ж сказали йому:

«Як заснув, то він, Господи, видужає».

Але Христос про смерть Лазаря говорив, вони ж думали що Він каже про сонний спочинок. Тоді просто сказав їм Ісус:

«Умер Лазар. І я тішуся за вас, що там я не був, щоб повірили ви. Та ходім до нього».

Коли Ісус прийшов, минуло ще два дні, і Лазар був уже чотири дні в гробі. А Віфанія була поблизу Єрусалиму, і багато з юдеїв прийшли до Марфи та Марлі, щоб за брата розважити їх.

Марфа, почувши що йде Ісус, побігла назустріч

Йому. Марія зосталася дома. І сказала Марфа Ісусові:

«Коли б, Господи, був Ти тут, то не вмер би був брат мій. Та й тепер знаю я, що чого тільки в Бога попросиш, то дасть тобі Бог».

Каже їй Ісус:

«Воскресне брат твій».

Марфа відповіла Йому:

«Знаю, що в воскресіння останнього дня він воскресне».

І знов сказав Ісус:

«Я воскресіння й життя. Хто вірує в Мене, хоч і вмре, буде жити. І кожен, хто живе та вірує в Мене, повік не вмре. Чи ти віриш цьому?»

Вона ж каже Йому:

«Так, Господи! Я вірю, що ти Христос, Син Божий, що мав прийти на цей світ».

Сказавши це, пішла вона й покликала нишком Марію, сестру свою, кажучи:

«Вчитель тут, і Він кличе тебе».

А та, як зачула, поквапливо встала і до Нього пішла. А Ісус не ввійшов ще був до села, а був на місці, де Марфа його зустріла.

Юдеї, що були з нею в домі і її розважали, як побачили, що Марія поквапливо встала й побігла, подалися за нею, гадаючи, що до гробу пішла вона плакати. Коли ж Марія прийшла туди, де був Ісус, і Його побачила, то припала до ніг Йому та й говорила до Нього:

«Коли б, Господи був Ти тут, то не вмер би був брат мій».

А Ісус, як побачив, що плаче вона і плачуть

юдеї, що з нею прийшли, то в дусі зворувшися Й стривожився Сам і сказав:

«Де його ви поклали?»

Говорять Йому:

«Іди, Господи, та подивися».

І закапали слізози Ісусові. А юдеї казали:

«Дивись, як любив Він його!»

А дехто з них казав:

«Чи не міг же зробити Той, що очі сліпому відкрив, щоб і цей не помер?»

Ісус ж зворушений був знову в Собі й до гробу прийшов. Була то печера, прикрита каменем. Тоді Він сказав:

«Відваліть цього каменя!»

Сестра вмерлого Марфа сказала Йому:
«Уже, Господи, чути, бо чотири вже дні він у
гробі».

Ісус же сказав їй:

«Чи тобі не казав Я, що як будеш ти вірувати,
славу Божу побачиш?»

Тоді зняли каменя. А Ісус звів очі до неба та й
промовив:

«Отче, дяку приношу Тобі, що Мене Ти почув. Я
знаю, що Ти завжди почуєш Мене, але ради народу,
що довкола стоїть, Я сказав, щоб увірували, що по-
слав Ти Мене».

І промовивши це, Він скрикнув сильним голосом:
«Лазарю, вийди сюди!»

І вийшов померлий, по руках і ногах обв'язаний
пасами, а обличчя в нього було перев'язане хусткою.
Ісус каже їм:

«Розв'яжіть його та пустіть, щоб ходив».

І багато з юдеїв, що походилися до Марії та
бачили те, що вчинив Ісус, увірували в Нього. А деякі
з них пішли до фарисеїв та розповіли, що бачили. Ті
вчинили раду з первосвящениками і змовились, щоб
убити Христа, бо Він багато чудес чинить і незаба-
ром усі в Нього увірують.

Воскресіння Лазаря святкує Церква за 7 днів до
Великодня в суботу, що зветься Лазаревою суботою.

ВХІД ГОСПОДНІЙ ДО ЄРУСАЛИМУ

За шість днів до Пасхи Ісус Христос разом з
учнями пішов до Єрусалиму. Коли вони наблизалися

до міста, приблизно на середині дороги, Ісус вислав двох учнів до села, що було перед ними, і сказав:

«Ідіть у село, що воно перед вами і знайдете там ослицю прив'язану та з нею осла. Відв'яжіть і Мені приведіть їх. А як хто вам що скаже, відкажіть, що їх потребує Господь – і він зараз пошле їх».

Учні пішли і зробили, як звелів їм Ісус. Вони привели до Нього ослицю й осла, вкрили їх своїми одяжами. Ісус Христос сів і вирушив до Єрусалиму.

Народ вітав Христа і віддавав Йому царську шапну. Одні стелили одежду свою по дорозі, інші зрізуvalи віття з дерев і кидали його на дорогу, вигукуючи:

«Осанна Сину Давидовому! Благословенний, хто йде в ім'я Господнє! Спасіння в небі!»

А коли Ісус Христос увійшов до Єрусалиму, то ціле місто заворушилося, питуючи:

«Хто це такий?»

А народ відповідав:

«Це Ісус, пророк з Назарету Галілейського».

Свято, коли Церква згадує цю подію, називається Вербною неділею і буває за тиждень до Великодня. Називається цей день Вербною неділею тому, що ми за прикладом людей, які колись так урочисто зустрічали Господа, стоїмо в церкві з вербою.

Тропар свята:

Загальне воскресіння перед Твоїм стражданням запевняючи, з мертвих воскресив Ти Лазаря, Христе Боже. Тому й ми, як діти, несучи знамена перемоги, до Тебе, Переможця смерті, взиваємо: Спасіння в небі, благословенний Той, Хто приходить в ім'я Господнє.

ДРУГЕ ОЧИЩЕННЯ ХРАМУ ЄРУСАЛИМСЬКОГО

Вступивши до Єрусалиму, Ісус Христос увійшов до храму і вигнав відти усіх продавців та покупців у святині й поперевертав грошомінам столи та ослони, а продавцям голубів. Виганяючи продавців та покупців з храму, Він сказав:

«Написано: „Дім мій домом молитви назветься”, а ви робите з нього печеру розбійників».

І приступили в святині до Нього сліпі та криві, і Він їх уздоровив.

А первосвященики і книжники, бачивши чуда, що Христос учинив, і дітей, що в святині викрикували: «Осанна Сину Давидовому!», обурилися та й сказали Йому:

«Чи Ти чуєш, що кажуть вони?»

А Ісус відповів їм:

«Так! Чи ж ви не читали ніколи: Із уст немовлят і тих що ссуть, учинив Ти хвалу?»

І покинувши їх, Він вийшов за місто до Віфанії і там ніч перебув.

НЕПЛІДНЕ ФІГОВЕ ДЕРЕВО

Вранці другого дня, вертаючись до міста, зголоднів був Ісус. І побачив Він при дорозі одне фігове дерево й до нього прийшов, та нічого на ньому не знайшов.

Тоді сказав Йому Ісус:

«Нехай плоду із тебе не буде ніколи повіки!»

І фігове дерево зараз засохло.

А учні, побачивши це, дивувалися й говорили:

«Як швидко засохло це фігове дерево!»

Ісус же промовив у відповідь їм:

«Правдиво кажу вам: коли б мали ви віру й не вагалися, то вчинили б не тільки як з фіговим деревом, а якби й горі ви сказали: „Порушся та кинься в море“, – то й сталось би. І все, чого ви в молитві попросите з вірою, то одержите».

Цими словами Ісус Христос ще раз підкреслив, яку велику силу має наша молитва в Господа, коли поєднується вона з вірою.

Так само повчальним є і приклад неплідного фігового дерева. Тепер коли ми познайомилися з Христовим ученнем, повинні ми йти за ним, перебудувати своє життя за заповідями Христовими. Інакше подібними будемо ми до неплідного дерева і доля його чекає також нас.

ЗРАДА ЮДИ

Ісус Христос не раз казав, що для спасіння світу Він мусить постраждати, вмерти, а потім воскреснути, як про це писали пророки ще задовго до Його народження. Тепер, коли людей навчено було вже, як вони повинні жити, щоб догодити Богові і спасти свою душу, надійшов час принесення Спасителем Самого Себе в жертву за нас і за цілий світ, щоб викупити його від первородного гріха.

Поміж юдеями було багато таких, що не увірвали в Христа і не любили Його за те, що Він обвинувачував їх за їхнє грішне життя. Багато з них також заздрили Його славі.

Особливо не любили Ісуса Христа юдейські книжники та первосвященики, яким найбільше докоряв Він за їхнє лицемірство. Вони шукали нагоди взяти Ісуса, але таємно від людей, тому що боялися, щоб народ не став на захист Його.

В середу, на четвертий день після входу Господнього до Єрусалиму, з'явився до первосвящеників і книжників один з дванадцяти головних учнів Ісусових, Юда Іскаріотський, і сказав:

«Що хочете дати мені – і я вам Його видам?»

Вони пообіцяли дати Юді 30 срібняків. Юда погодився на це й почав шукати слушного часу, щоб зрадити Ісуса.

ТАЙНА ВЕЧЕРЯ

На п'ятий день після Свого урочистого входу до Єрусалиму, в четвер увечорі, Ісус Христос, з приводу свята Пасхи що надходило, спожив з апостолами пасхальну вечерю.

Під час цієї вечері Христос устав, здійняв верхню одежду, взяв рушник і підперезався ним. Потім налив Він води до вмивальниці й зачав обмивати ноги учням і витирати рушником, що ним був підперезаний. Коли Ісус підійшов до Петра, той не схотів дати умити свої ноги, кажучи:

«Чи Ти, Господи, митимеш ноги мої?»

Ісус у відповідь сказав:

«Що я роблю, ти не знаєш тепер, але опісля зрозумієш».

Тоді знов сказав Петро:

«Ти повік мені ніг не обмиєш!»

Ісус відповів йому:

«Коли Я не вмію тебе, ти не матимеш частки зі Мною».

Після цього промовив Петро:

«Господи, не самі мої ноги а й руки та голову!»

І знов сказав йому Ісус:

«Хто обмитий, тільки ноги обмити потребує, бо він чистий увесь. І ви чисті, та не всі».

Знав Ісус зрадника, тому й сказав, що чисті не всі.

Умиванням ніг учням Ісус Христос показав їм усю любов Свою до них і дав нам приклад того, як треба служити близнім.

Умивши ноги учням і споживши старозаповітну пасху, Господь установив на цій вечері Таїнство Святої Євхаристії (Причастя). Тому вечеря ця й називається Тайною Вечерею.

Ісус Христос узяв хліб, благословив його, розломив і дав своїм учням, кажучи:

«Прийміть і споживайте, це є Тіло Мое, що за вас ламається на відпущення гріхів».

Так само Він узяв чашу з вином, благословив і, даючи апостолам, сказав:

«Пийте від неї всі, це є Кров Моя Нового Заповіту, що за вас і за багатьох проливається на відпущення гріхів».

При цьому Ісус Христос додав:

«Це чиніть ви на спомин про Мене».

Церква наша свято береже цей заповіт Господа Ісуса Христа, виконуючи його щоразу під час Служби Божої – Літургії. Ми віримо, що в Таїнстві Пресвятої Євхаристії хліб і вино перетворюються на справжнє Тіло і Кров Христову, зберігаючи тільки зовнішній вигляд хліба й вина. Тому вірні повинні з побожністю і страхом Божим приходити до причастя Святих Тайн, відповідно підготувавши себе через сповідь, покаявшись у всіх гріхах.

ВИЯВЛЕННЯ ЗРАДНИКА ЮДИ

Під час Тайної Вечері було виявлено злочин Юди. Христос сказав апостолам, що один з них має зрадити Його. Дуже засмутилися від слів тих учні. Вони почали озиратися один на одного, не знаючи про кого йде мова. Поруч Спасителя сидів один учень, якого Він дуже любив. Був це апостол Іван Богослов, що пізніше написав Євангеліє. Симон-Петро звернувся до цього учня і шепнув йому:

«Запитай, хто б то був, що про нього говорить Учитель?»

І той учень, пригорнувшись до Ісуса, спитав:
«Хто це, Господи?»

Ісус відповів:

«Це той, кому умочивши, подам я кусник».

І вмочивши кусник хліба, подав його Юді Іскаріотському і сказав:

«Що ти робиш, роби швидше».

Але жоден із учнів, що були при столі, не зрозумів тоді, до чого сказав це Ісус Юді. А тому що Юда мав у себе скриньку з грошима, то деякі подумали, що Ісус доручив йому купити потрібне на свято для них або подати що вбогим.

Одержанавши кусник хліба, Юда зараз же вийшов. Була ж ніч.

А Христос знову звернувся до апостолів:

«Не довго вже Мені бути з вами! Ви шукати Мене будете, але, як сказав Я юдеям: „Куди Я йду, туди ви прибути не можете”, то й вам говорю Я тепер. Но ву заповідь Я вам даю: любіть один одного! Як Я вас полюбив, так любіть один одного й ви. По тому пізнають усі, що ви учні Мої, як любов між собою ви матимете».

Симон-Петро каже тоді Ісусові:

«Куди, Господи, йдеш Ти?»

Ісус відповів:

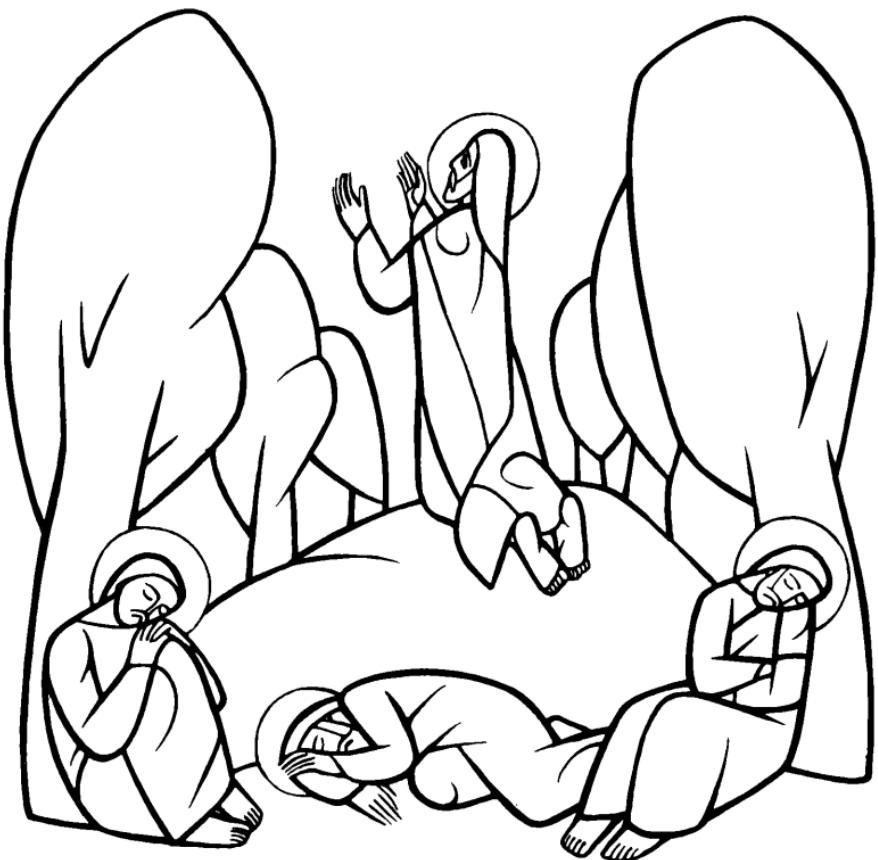
«Куди йду Я, туди ти тепер іти за Мною не можеш, але потім ти підеш за Мною».

Говорить до Нього Петро:

«Чому, Господи, йти за Тобою тепер я не можу? Положу я за Тебе життя своє!»

Ісус відповів знов:

«Ти положиш за Мене життя своє? Правдиво, правдиво кажу Я тобі: півень не заспіває, як ти тричі Мене відречешся».

ІСУС ХРИСТОС У ГЕФСИМАНІЇ

Після Тайної Вечері, заспівавши, за звичаєм, хвалебні гімни, пішов Ісус з учнями на гору Олівну. Прийшовши на місце що називається Гефсиманія, Ісус сказав учням:

«Посидьте тут, поки я піду й помолюсь».

І трохи далі пройшовши, почав Він молитися:

«Отче Мій, коли можна, нехай омине ця чаша Мене... Та проте, не як Я хочу, а як Ти».

Вернувшись до учнів, знайшов їх сплячими й промовив тоді до Петра:

«Отак, не змогли і однієї години ви попильнувати зі Мною? Пильнуйте й моліться, щоб не впасті в спокусу, бадьорий бо дух, але немічне тіло».

І, відійшовши вдруге, знов молився Господь:

«Отче Мій, як ця чаша не може минути Мене, щоб не пiti її, нехай станеться воля Твоя!»

Прийшовши до учнів, знов знайшов їх Ісус сплячими. І залишивши їх, пішов і помолився втретє, ті самі слова промовивши. Смертельна тривога огорнула Його. Піт Його став, немов краплі крові, що спливають на землю. Ангел з неба явився до Нього і додавав Йому сили.

Потім прийшов Ісус до учнів і сказав їм:

«Ви ще далі спите і спочиваєте? Ось година наблизилась, і в руки грішників виданий буде Син Людський. Вставайте, ходімо, ось наблизився Мій зрадник!»

СХОПЛЕННЯ ІСУСА

Коли Ісус ще говорив це, підійшов Юда Іскаріотський і з ним багато людей, вояків та слуг від первосвящеників і старшин, з мечами та кілками в руках. Юда умовився з тими людьми, що він дасть їм знак кого схопити:

«Кого поцілує, то є Він, беріть Його».

Підійшовши до Ісуса, Юда сказав:

«Радуйся, Равви!»

Цебто «Здоров був, Учителю». І поціluвав Ісуса.

Ісус же сказав Юді:

«Чого, друже, прийшов ти? Чи оце поцілунком ти, Юдо видаєш Сина Людського?»

Учні бачучи це все, спитали:

«Чи не вдарити нам мечем?»

А Петро вихопив меча свого та вдарив слугу первосвященикового і відрубав йому вухо. Ісус же сказав Петрові:

«Сховай ти меча свого в його місце, бо всі, що візьмуть меча, від меча й загинуть. Чи ти думаєш, що не можу тепер упросити Свого Отця, і Він дасть Мені зараз більше дванадцяти легіонів ангелів? Але як має збутися Писання, що так статися мусить? Невже не мав би Я пити ту чашу, що Отець дав Мені?»

А людям, що прийшли схопити Його, сказав:

«Немов на розбійника вийшли з мечами і кілками, щоб узяти Мене! Я щоденно бував серед вас і навчав вас, і Мене не взяли ви. Це ж сталося усе, щоб збулися писання пророків».

Сказавши це, Ісус торкнувся вуха пораненого слуги і уздоровив його. Після цього віддав Себе Ісус в їхні руки. Ученики Його, бачучи, що Він не чинить ніякого спротиву, залишили Його і розбіглися.

ІСУС НА СУДІ ПЕРЕД АННОЮ І КАЯФОЮ

Воїни, узявши Ісуса, зв'язали Його і повели спочатку до первосвященика Анни. Той почав розпитувати про учнів та про вчення Ісусове. Ісус же відповів:

«Я світові явно казав, я постійно навчав в синагозі і храмі, куди всі юдеї збираються, а таємно Я нічого не говорив. Чого ти питаеть Мене? Спитайся тих, що чули, що Я говорив їм».

Тоді один із слуг, присутніх там, ударив Ісуса в щоку, говорячи:

«То так відповідаєш Ти первосвященикові?»

Ісус відповів:

«Якщо зло Я сказав, покажи що то зло, коли ж добре, за що Мене б'єш?»

Анна після того відіслав Ісуса зв'язаним до Каяфи. Коли ж надійшов ранок, усі первосвященики і старшини разом з Каяфою мали раду з-за Ісуса, щоб засудити Його на смерть. Вони шукали на Нього неправдивого свідчення й не могли знайти, хоч приходило багато кривосвідків. Тоді первосвященик устав і спитав:

«Ти нічого не відповідаєш, що свідчать вони про-
ти Тебе?»

Ісус же мовчав. Первосвященик знов сказав Йо-
му:

«Заприсягаю Тебе Богом живим, скажи нам, чи
Христос Ти, Син Божий?»

Ісус промовив:

«Ти сказав. А навіть повім вам: відтепер ви по-
бачите Людського Сина, що сидітиме праворуч Сили
Божої і на хмараах небесних проходитиме».

Роздер тоді первосвященик одежду свою і сказав:
«Нащо нам ще свідків? Ви чули тепер Його
богозневагу! Як вам здається?»

Вони всі відповіли:

«Повинен умерти.»

Тоді стали знущатися всі над Ісусом, плювали
на обличчя Йому, били Його по щоках, інші ж били
Його киями та казали:

«Відгадай нам, Христе, хто то вдарив Тебе!»

ВІДРЕЧЕННЯ ПЕТРА. СМЕРТЬ ЮДИ-ЗРАДНИКА

Петро після схоплення Ісуса йшов за Ним здаля
аж до двору первосвященикового; увійшовши до по-
двір'я, сів він з слугами біля багаття і грівся там, ба-
жаючи бачити кінець.

Одна служниця побачила Петра, як він сидів
біля вогню, вдивившись у нього сказала:

«І ти був з Ісусом Галілеянином».

Але Петро, перед усіма відрікся, сказавши:
«Не відаю я, про що ти кажеш».

Незабаром ще один, побачивши Петра сказав:
«Цей із них».

І знову відрікся Петро.

Через деякий час ті, що стояли так само коло вогню, почали говорити:

«Правдиво, ти з них, бо ти галілеянин».

Петро ж почав клястися й божитися, що він не знає цього Чоловіка, про якого говорять. І в той час заспівав півень.

Христос, обернувшись, глянув на Петра. І згадав той слова Учителя, що раніш, як проспіває півень, відречеться він Ісуса тричі. І вийшов Петро геть, гірко плачучи.

Коли Юда побачив, що Христа засуджено на смерть, розкаявся і вернув тридцять срібняків первосвященикам, кажучи:

«Я згрішив, кров невинну зрадивши».

Вони ж відповіли йому:

«А нам що до того? Дивись собі сам».

І, кинувши срібняки у храмі, пішов Юда й повісився. А первосвященики, взявши гроші, вирішили, що не можна покласти їх до скарбниці церковної, бо це є заплата за кров. І порадившись, купили на них поле у гончара, щоб чужинців ховати.

ІСУС ПЕРЕД ПІЛАТОМ ТА ІРОДОМ

Від Каяфи повели Ісуса до римського правителя Понтія Пілата. Був уже ранок, і юдеї не ввійшли до преторії, щоб не осквернитися і щоб можна було їсти пасху.

Отже Пілат вийшов до них зовні і сказав:
«Яку скаргу приносите ви на чоловіка цього?»
Ті відповіли:

«Ми ствердили, що Він підбурює народ наш, забороняє податок давати кесареві і каже, що Він є Христос Цар».

Пілат запитав Ісуса:
«Чи Ти Цар Юдейський?»

А Ісус відказав Йому у відповідь:

«Ти сам кажеш це. Моє Царство не з світу цього. Якби з цього світу було Моє Царство, то слуги Мої воювали б, щоб не виданий був Я юдеям. Та тепер Моє Царство не звідси».

Пілат сказав Йому:
«Так Ти Цар?»

Ісус відповів:

«Ти кажеш, що Я є Цар. Я на те народився й на те прийшов у світ, щоб свідчити про істину. І кожен, хто від істини, той чує Мій голос».

Сказав Ісусові Пілат:
«Що є істина?»

І промовивши це, вийшов Пілат до юдеїв та й звернувся до них:

«Не знаходжу Я в Ньому ніякої провинни».

Але юдеї продовжували вимагати смерті Ісуса, вигукуючи, що Він підбурює людей, навчаючи їх по цілій Юдеї від Галілеї аж до цього місця. Пілат, почувши, що Ісус з Галілеї, з області яка належала до уряду Ірода, відіслав Його до Ірода, який в той час з нагоди Пасхи був в Єрусалимі.

Ірод, побачивши Ісуса, дуже зрадів, бо багато чув про Нього і хотів зустрітися з Ним, сподіваючись

побачити від Нього яке-небудь чудо. Ірод почав давати Йому багато запитань, але Ісус нічого не відповідав. А первосвященики і книжники стояли тут і завзято обвинувачували Його. Тоді Ірод з вояками своїми, зневаживши Ісуса та насміявшись з Нього, зодягнув Його в ясну одіж і відіслав назад до Пілата.

З того часу Ірод і Пілат почали приятелювати між собою, а раніш була між ними ворожнеча.

ЗНУЩАННЯ НАД ІСУСОМ У ПІЛАТА

На свято Пасхи був звичай у юдеїв, щоб правитель звільняв одного з в'язнів, кого народ хотів. На

той час був ув'язнений якийсь Варавва, засуджений за повстання та вбивство. Коли Ісуса знов привели до Пілата, той вийшов і звернувся до людей:

«Не знаходжу я в Ньому провини ніякої. Та ви маєте звичай, щоб я відпустив вам одного на Пасху. Чи хочете, отже, відпустити вам Царя Юдейського?»

Але первосвященики й книжники намовили людей просити за Варавву, а Ісуса віддати на смерть. То ж усі почали кричати:

«Не Його, а Варавву!»

Тоді Пілат, бачучи що нічим допомогти він не може, звелів збичувати Ісуса.

Воїни сплели з тернини вінок, положили його на голову Іусові, зодягнули Його в багряницю і говорили Йому, глузуючи:

«Радуйся, Царю Юдейський!»

Говорячи це, били Його по обличчю, плювали на Нього, били тростиною по голові.

ЗАСУДЖЕННЯ ІСУСА НА СМЕРТЬ

Після цього знущання та збичування Ісуса, Пілат знову вивів Його перед людей і сказав їм:

«Ось Його виводжу я до вас, щоб ви переконалися, що провини ніякої в Нім не знаходжу».

Ісус же вийшов у терновому вінці й багряному одязі. Пілат вказав рукою на Ісуса та сказав юдеям:

«Ессে Ното!» (Це Чоловік!)

Первосвященики ж і слуги, коли побачили Ісуса, знов усі закричали:

«Розпни, розпни Його!»

Знов Пілат увійшов до преторії і питав Ісуса:
«Звідки Ти?»

Та Ісус мовчав. Тоді Пілат каже Йому:
«Мені Ти не відповідаєш? Хіба ж ти не знаєш,
що маю я владу розп'ясти Тебе і маю я владу Тебе
відпустити?»

На це Ісус відповів:

«Не мав би ти над Мною жадної влади, коли б
тобі не дано було з висоти. Тому більший гріх має
той, хто Мене тобі видав».

Після цього Пілат намагався відпустити Ісуса,
але юдеї почали кричати:

«Якщо Його пустиш, то не кесарів приятель ти.

Усякий, хто себе за царя видає, противиться кесареві».

Коли Пілат почув це, побачив, що не може відпустити Ісуса. Вивів він Його з преторії, сів на суддєве місце, що зветься літостратон, по єврейському ж гаввафа, і сказав юдеям:

«Ось ваш Цар!»

Юдеї знов закричали:

«Розпни Його!»

Пілат запитав:

«Царя вашого маю розп'ясти?»

Ті відповіли:

«Ми не маємо царя, крім кесаря!»

Тоді наказав Пілат подати йому води і вмив перед народом свої руки, кажучи:

«Я невинний у крові Праведника Цього, дивіться!»

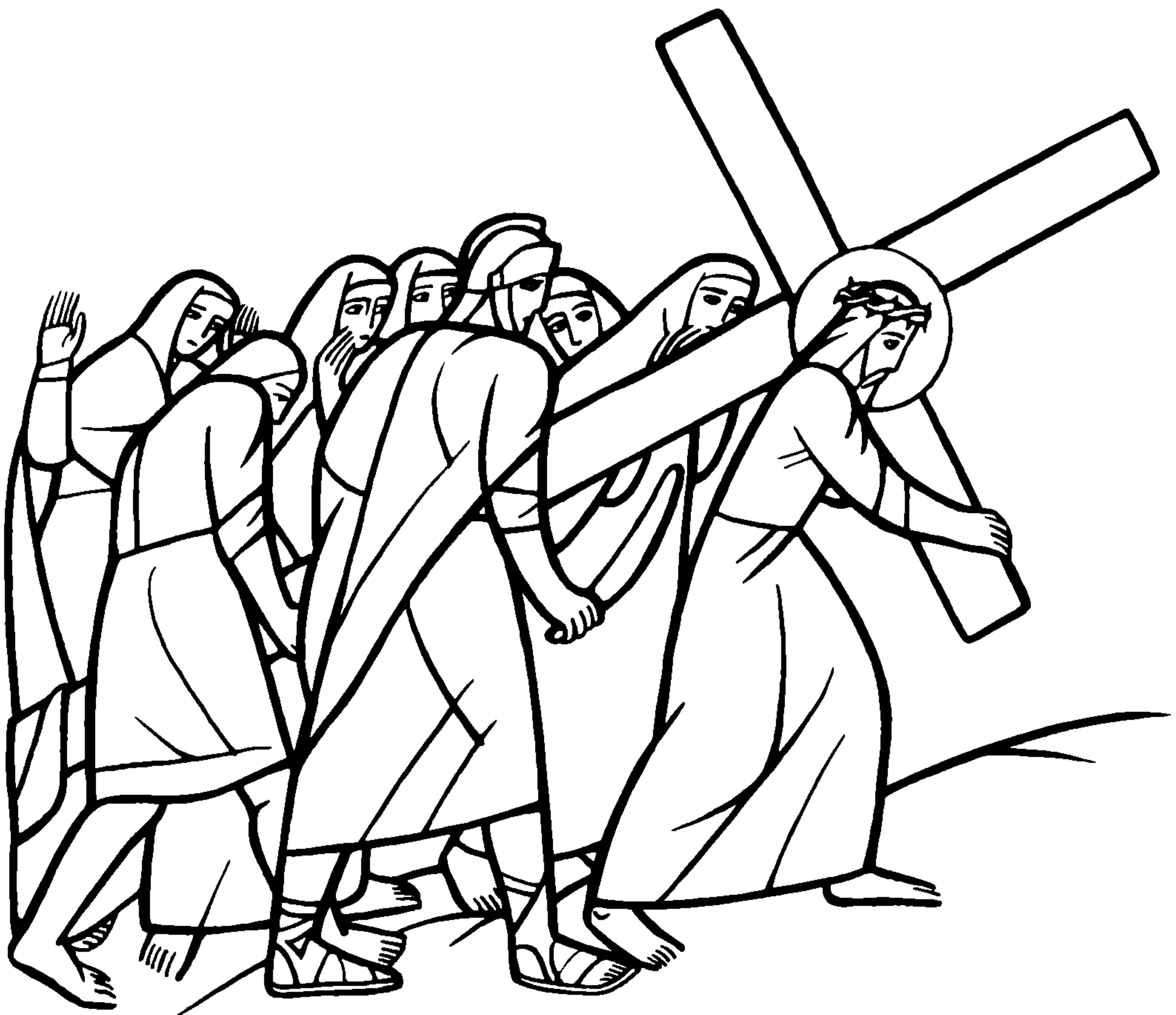
А весь народ закричав:

«Кров Його на нас і на дітях наших!»

Тоді відпустив Пілат Варавву, а Ісуса видав, щоб розп'яли Його.

ХРЕСНА ДОРОГА СПАСИТЕЛЯ

Зараз по засудженні зняли з Ісуса багряницю, одягнули Його в Його одяг, поклали на Нього хрест і повели до місця розп'яття. Разом з Ним повели двох розбійників, що були також засуджені на розп'яття. Важкий був тягар хреста для знеможеного, зраненого, збичованого Ісуса. Незабаром Він впав під цією напосильною вагою. Воїни бичами примусили Його піднятися і продовжувати йти.

Коли через деякий час Ісус знов упав, воїни схопили одного чоловіка на ім'я Симона з Кіринеї, і поклали на нього хреста, щоб він ніс його. За Ісусом ішов великий натовп людей і жінок, які плакали та голосили за Ним.

Обернувся до них Ісус і сказав:

«Дочки єрусалимські, не ридайте за Мною, за собою ридайте і за дітьми своїми».

І провістив їм, що наближаються для них дуже тяжкі часи, коли вони будуть казати горам, щоб ті поспадали на них, і узгір'ям, щоб вони покрили їх.

Одна з тих жінок, на ім'я Вероніка, бачучи знеможеного Ісуза, як Він упадає під тягарем хреста,

підійшла до Нього і хустиною витерла піт і кров з Його обличчя.

РОЗП'ЯТТЯ ТА ХРЕСНІ СТРАЖДАННЯ ІСУСА ХРИСТА

Ісуса Христа привели на місце поблизу Єрусалиму, що називалося Голгофа, що значить Череповище (Лобне місце). Тут розп'яли Його на хресті і поруч із Ним двох розбійників.

Одяг Ісуса, що був знятий з Нього, поділили між собою воїни, подерши його на частини. Спідній Його одяг, так званий хітон, був не шитий, а цілий витканий. Воїни, не бажаючи псувати таку річ, не подерли його, а кинули жеребка, кому він має дістатися.

Так справдилося писання пророків, які казали про розп'яття Ісуса:

«До злочинців Його зараховано» (прор. Ісаїя);

«Поділили одежду Мою між собою й про шату Мою кидали жеребка» (прор. Давид).

Коли розпинали Ісуса Христа, Він молився за Своїх ворогів, кажучи:

«Отче, відпусти їм, бо не знають, що роблять вони!»

На хресті, на якому розп'ято було Ісуса, Пілат наказав зробити напис мовами єврейською, грецькою та латинською: «Ісус Назарянин, Цар Юдейський».

Первосвященики просили змінити цей напис. Вони радили написати, що Він Сам називав Себе Царем Юдейським.

На це Пілат відповів Ім:
«Що я написав – написав».

Вороги Ісуса збільшували Його страждання на хресті своїм глузуванням. Первосященики та старшини юдейські, а також воїни і багато народу казали Йому:

«Ти інших спасав, а Самого Себе спасти не можеш! Коли Ти Син Божий, то зайди з хреста!»

Навіть один із розп'ятих розбійників, висячи на хресті, поруч із Ісусом, насміхався з Нього і казав:

«Коли Ти Христос, то спаси Себе й нас!»

Але другий розбійник зупиняв Його, кажучи:

«Чи ти Бога не боїшся, коли й сам на те саме засуджений? Але ми справедливо засуджені й достойну заплату за свої вчинки беремо. Цей же жодного зла не вчинив».

І звернувшись до Ісуса, сказав:

«Пом'яни мене, Господи, коли прийдеш у Царство Своє!»

Ісус відповів Йому:

«Поправді кажу тобі, сьогодні ти будеш зо Мною в раю!»

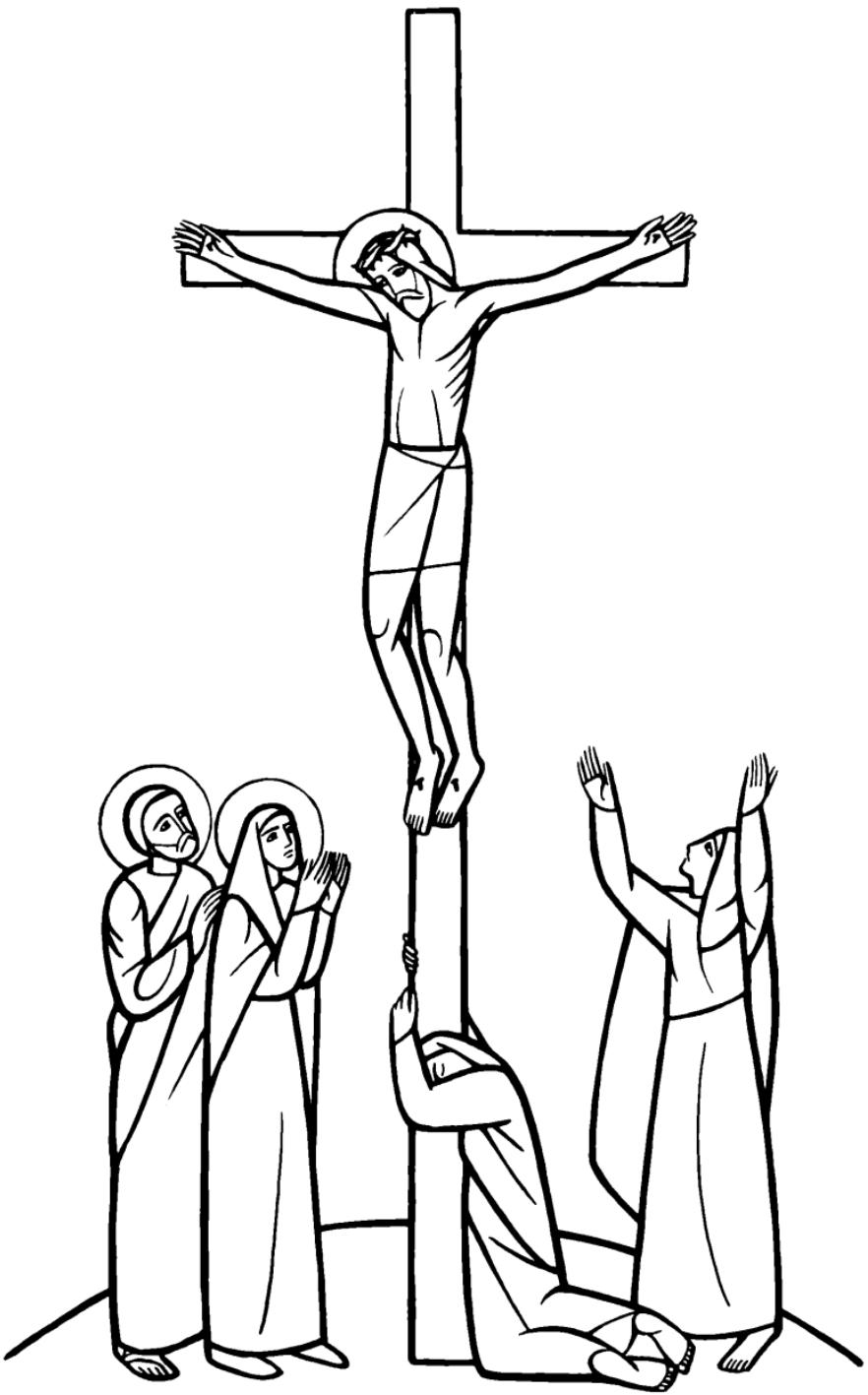
Під хрестом Ісусовим стояли: Його Мати Марія, деякі інші жінки – Марія Клеопова, Марія Магдалина та учень Його Іван. Ісус, указуючи очима на учня, сказав Матері Своїй:

«Оце, жінко, твій син!»

Потім сказав до учня:

«Оце мати твоя!»

З того часу апостол Іван узяв Пречисту Діву Марію до себе в дім свій, дбав за Ней і шанував її, як рідну матір.

СМЕРТЬ ІСУСА ХРИСТА ТА ПОХОРОН ЙОГО

Три години Ісус Христос терпів страждання і муки на хресті – від 6 години до 9 (за нашим рахунком часу від 12 години дня до 3 години пополудні). Темрява оповила на той час усю землю.

О дев'ятій годині Христос скрикнув голосом сильним:

«Елої, Елої, – ліма савахвані», що в перекладі значить: «Боже Мій, Боже Мій, нащо Ти Мене покинув?»

Дехто з тих, що стояли поруч, почувши це, сказали:

«Ось він кличе Іллю!»

А один із них побіг, намочив губку оцтом, настремив на списа і дав Йому пiti, кажучи:

«Чекайте, побачимо, чи прийде Ілля Його зняти».

А Ісус, зневаживши що все довершилось, щоб збулося Писання, промовив:

«Звершилося! Отче, у Твої руки oddаю Дух Мій!»

І голову схиливши, віддав Свого Духа.

В цю хвилину земля сколихнулася, почали розпадатися скелі, в храмі завіса церковна, що відокремлювала Святеє Святих від Святилища, роздерлася надвое, повідкривалися гроби і встало багато тіл померлих святих. Начальник римських воїнів, що стерегли Ісуса, побачивши все, що сталося, прославив Бога, говорячи:

«Чоловік цей був справді Син Божий!»

Всі люди, що були зійшлися на видовище розп'яття, мовччи і з сумом розійшлися по домівках своїх.

Увечорі юдеї прийшли до Пілата і просили, щоб розп'ятим перебити голінки (щоб вони скорше вмерли) і щоб тіла їхні зняті були з хрестів. Наступного дня, у суботу, припадало свято Юдейської Пасхи і за звичаєм не можна було залишати на хрестах тіла не похованими. Пілат дав на це згоду.

Коли прийшли воїни і, перебивши голінки у двох розп'ятих розбійників, підійшли до Ісуса, то побачили, що Він уже вмер. Тому вони не перебивали Ісусові голінок, але один із воїнів списом проколов йому ребра і зараз витекла кров і вода.

Оповідаючи про це, св. євангелист Іван додає:

«І той, що бачив, засвідчив, і правдиве свідоцтво його; і він знає, що правду говорить, щоб повірили й ви».

Того ж дня, пізно увечорі тіло Ісуса Христа зняли з хреста два Його таємні ученики: Йосиф з Аримафеї, радник синедріону, людина побожна, і Никодим, що давніше приходив до Ісуса уночі, бо вдень боявся задля страху перед юдеями. Вони взяли тіло Ісуса, обгорнули Його полотном-плащаницею і намостили пахощами, як був звичай ховати в юдеїв.

Недалеко того місця, де був розп'ятий Христос, знаходився сад, а в саду новий гріб, що в ньому ніколи ніхто ще не був похований. Тут поклали вони тіло Ісусове.

Жінки, що були при розп'ятті Ісусовім, ішли здалеку і бачили, де покладено було тіло Його. Повернувшись, вони наготовили пахощів і мирри, щоб намастити тіло Ісусове, а в суботу за заповіддю, спочивали. Тим часом первосвященики та фарисеї знову прийшли до Пілата і сказали:

«Пригадали ми, пане, собі, що обманець отой, як живий іще був, то сказав: „По трьох днях Я воскресну”. Звели гріб стерегти аж до третього дня, щоб учні Його не прийшли та не викрали Його і не сказали народові: „Він із мертвих воскрес!” I буде останній обман гірший за перший».

Пілат їм відповів:

«Ви маєте сторожу, ідіть забезпечте, як знаєте».

Тоді вони пішли і, запечатавши гріб, поставили біля нього сторожу.

Хресні страждання, смерть та похорон Спасителя Ісуса Христа згадує наша Церква в кінці Страсного тижня (останнього перед Великоднем). У Страсний Четвер увечорі в церкві читаються 12 Страсних Євангелій. У Страсну П'ятницю у церкві урочисто виносять плащаницю з зображенням тіла Ісусового, і вірні по-

божно вклоняються перед нею та цінують її. Під час винесення плащаниці співають тропар:

Благообразний Йосиф, з дерева знявши Пречисте Тіло Твоє, плащаницею чистою обгорнув і, пахощами покривши, у гробі новім положив.

В цей день треба дотримувати суворого посту.

ВОСКРЕСІННЯ ІСУСА ХРИСТА

Першого дня після суботи, рано вранці, стався великий землетрус. З'явився з неба ангел Господній, відвалив з гробу, де був похований Ісус, камінь та сів на ньому. Господь же Ісус Христос уже воскрес і Його не стало в гробі.

Постать ангела була, як та блискавка, а одяг його був білий, як сніг. Сторожа при гробі від страху попадала як мертвa. Опам'ятавшись, воїни розбіглися, а пізніше з'явилися до первосвящеників і розповіли, що сталося.

Первосвященики скликали раду разом із старшинами, дали воїнам чимало грошей і сказали:

«Розповідайте, що Його учні вночі прибули і вкрали Його, як ви спали. Як почує ж намісник про це, то ми його вговоримо, і від клопоту визволимо вас».

Воїни взяли гроші і зробили, як навчено їх. «І пронеслося слово це між юдеями аж до сьогодні», – пише святий євангелист Матвій.

Своїм Воскресінням Ісус Христос найвиразніше засвідчив, що Він був не тільки людиною, але разом з тим і Богом. Коли Він Сам воскрес, то воскресить і

нас, що віруємо в Нього і дасть нам життя вічне. Тому ми так радіємо, згадуючи Воскресіння Христове.

День Світлого Христового Воскресіння, Пасха або Великдень – це наше найбільше свято. Це празників празник як називає його Церква. На Великодній утрені, що традиційно починається опівночі з суботи на неділю, вперше лунають радісні святкові слова:

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

Цими словами священик вітає віруючих, а вони – один одного протягом сорока днів.

З Великоднем кінчається Великий Піст. Після Великодньої Літургії священик освячує святкові страви – паски, крашанки, м'ясо, сир та інше. Увесь тиждень, що починається Великоднем, називається Світлим тижнем.

Великдень – це свято пересувне. Буває воно, залежно від церковного календаря, між 4 квітня та 8 травня, але завжди в неділю.

Тропар свята Світлого Христового Воскресіння:

Христос воскрес із мертвих, смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував.

ВОСКРЕСЛИЙ ІСУС ХРИСТОС ЯВЛЯЄТЬСЯ ЖІНКАМ-МИРОНОСИЦЯМ

В день Воскресіння Христового, дуже рано, як тільки зійшло сонце побожні жінки – Марія Магдалина, Саломія та інші з ними – пішли, щоб намазати тіло Ісусове пахощами та мирром. По дорозі вони турбувалися, хто відвалить їм камінь від гробу, бо він є дуже великий.

Марія Магдалина ще здалеку побачила, що камінь відвалений. Вона подумала, що вороги викрали тіло Ісуса Христа для того, щоб познущатися з нього і зараз же вернулася розповісти про це апостолам.

Інші жінки-мироносиці, підійшовши до гробу, так само побачили відвалений камінь і ангела Господнього на ньому. Вони дуже злякалися, але ангел сказав їм:

«Не лякайтесь! Я знаю, що ви шукаєте Ісуса розп'ятого. Нема Його тут, бо воскрес Він, як казав. Підійдіть, подивіться на місце, де знаходився Він. Ідіть же і скажіть Його учням, що воскрес Він із мертвих».

Жінки хутко зі страхом і великою радістю побігли щоб оповісти про це учням. По дорозі з'явився їм Сам Ісус Христос і сказав:

«Радуйтесь!»

Вони підійшли, обняли Його ноги і вклонилися Йому до землі. Ісус же промовив до них:

«Не лякайтесь! Ідіть повідомте братів Моїх (так Господь називав своїх учнів), нехай вони йдуть у Галілею, там побачать Мене».

Мироносиці розповіли про все це учням, але ті не повірили їм, гадаючи, що все це жінкам тільки уявилося.

ІСУС ХРИСТОС ЯВЛЯЄТЬСЯ МАРІЇ МАГДАЛИНІ

Тим часом Марія Магдалина прибігла до апостолів Симона-Петра та Івана і сказала їм:

«Взяли Господа з гробу й ми не знаємо, де положили Його».

Апостоли разом з Марією поспішили зараз же до гробу. Прибувши туди, увійшли до гробу: першим Петро, а за ним Іван. Нахилившись, вони побачили полотно, в яке загорнено було тіло Ісуса, а окремо хустку, згорнуту, що була на голові Його. І вийшовши, вони вернулись до себе додому, не знаючи що думати з приводу того, що сталося.

А Марія стояла при гробі назовні й плакала. І ось побачила вона двох ангелів в білому, що сиділи один у головах, а другий в ногах, де лежало Ісусове тіло.

Вони спитали її:

«Жінко, чого ти плачеш?»

Марія відповіла:

«Взяли Господа мого, і я не знаю, де Його положили».

Сказавши це, вона обернулася і побачила Ісуса Христа, що стояв поруч неї, але не пізнала вона Його. Ісус же сказав їй:

«Чого плачеш ти, жінко? Кого ти шукаєш?»

Вона ж, думаючи, що то садівник, звернулася до Нього, кажучи:

«Якщо, пане, узяв ти Його то скажи мені, де положив ти Його і я Його візьму».

Ісус тоді промовив до неї:

«Маріє!»

Зразу пізнала вона тоді Ісуса і радісно вигукнула:

«Раввуні!» – що значить: «Учителю мій!»

Ісус же сказав Марії:

«Не торкайся до Мене, бо Я ще не зійшов до Отця. Але йди до братів Моїх і тим розкажи».

Марія пішла до учнів і розповіла про все, що сталося.

ІСУС ЯВЛЯЄТЬСЯ СВОЇМ УЧНЯМ ПО ДОРОЗІ В ЕММАУС

В той же день Ісус Христос явився двом учням, що йшли з Єрусалиму до села Еммаус.

Ідучи дорогою, учні ті, Лука і Клеопа на імення, розмовляли між собою про все те, що сталося останніми днями в Єрусалимі. Під час цієї розмови Ісус Христос підійшов до них і пішов разом із ними. Вони ж не пізнали Його. Ісус спитав їх:

«Що за речі такі, що про них ви між собою в дорозі міркуєте, і чого ви сумні?»

Вони тоді розповіли Йому про все, що сталося, про суд над Ісусом, про Його розп'яття, смерть, похорон.

«А ми сподівалися», – додав Клеопа, – «що це Той, що має Ізраїль визволити... І до того, оце третій день вже сьогодні, як усе оце сталося».

Тоді Ісус почав їм доводити на підставі Святого Письма, що Христос повинен був постраждати, вмерти, а потім воскреснути. Коли дійшли вони до села, Ісус хотів далі йти, але учні просили Його:

«Зостанься Ти з нами, бо вже вечоріє й кінчиться день!»

Ісус тоді увійшов з ними у будинок, і коли вони сіли до столу, взяв хліб, благословив його, ламаючи, ім подав. Тоді відкрилися їм очі і пізнали вони Його, але Він став для них невидимий. Сказали після того учні ті один до одного:

«Чи не палало нам серце обом, коли промовляв Він до нас по дорозі й виясняв нам Писання?»

Вони зразу ж встали й вернулися до Єрусалиму, де знайшли апостолів у зборі, розмовляючих про те, що Господь дійсно воскрес і явився Петрові.

ЯВЛЕННЯ ІСУСА ХРИСТА АПОСТОЛАМ

В той же день, коли воскрес Христос, пізно увечорі всі апостоли, крім Фоми, зібралися разом в одній кімнаті. Двері були зчинені з страху перед юдеями. Лука і Клеопа, прийшовши, почали розповідати, як Господь явився їм по дорозі в Еммаус. Коли вони це оповідали, Сам Христос став між ними і сказав:

«Мир вам!»

Вони ж усі страшенно перелякалися, думаючи, що це привид. Тоді Ісус промовив до них:

«Чого ви стривожилися? Погляньте на руки Мої і на ноги Мої, це ж Я Сам! Доторкніться до Мене й дізнайтесь, – бо не має дух тіла й костей, а Я маю».

Сказавши це Він показав їм Свої руки й ноги з ранами від розп'яття. Коли ж вони ще з радості не йняли віри Йому, Він сказав їм:

«Чи не маєте тут чогось їсти?»

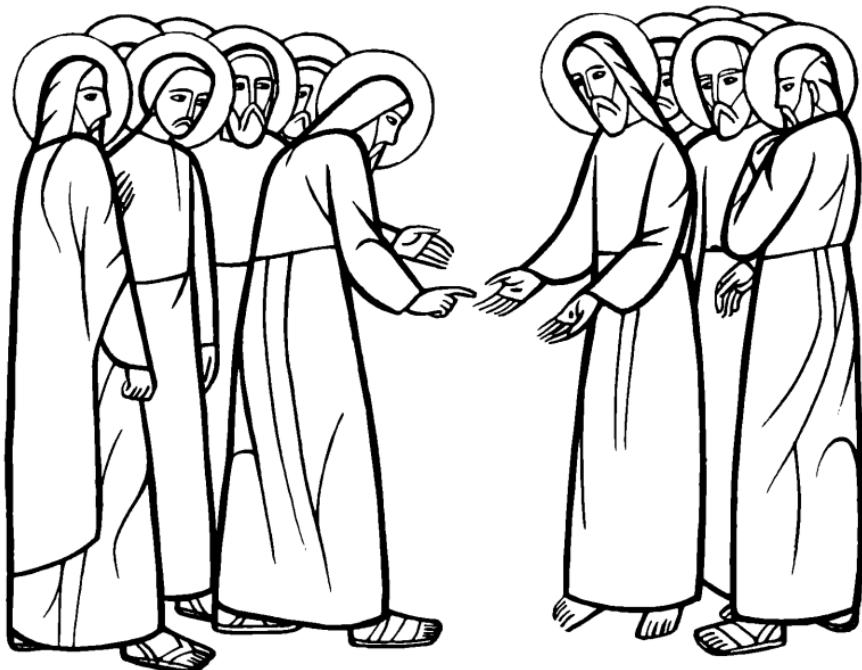
Вони подали Йому кусник печеної риби і стільник меду, і Він перед всіма ними їв.

Коли пізніше прийшов Фома, апостоли сказали йому:

«Ми бачили Господа».

А Він відповів їм:

«Коли на руках Його я не побачу знаку від цвях і пальця свого не вложу до рани тої і руки своєї не вложу до рани у ребрах Його – не ввірюю».

ЯВЛЕННЯ ГОСПОДА АПОСТОЛУ ФОМІ

За всім днів знов зібралися апостоли в одній кімнаті, і двері так само були зачинені. Апостол Фома на цей раз був з усіма ними.

Ісус Христос явився між ними і сказав їм:
«Мир вам!»

А потім промовив до Фоми:

«Простягни свого пальця сюди та на руки Мої подивись. Простягни й свою руку і вложи в Мої ребра. І не будь ти невіруючий, але віруючий!»

Фома ж відповів побожно:

«Господь мій і Бог мій!»

Тоді знов сказав йому Ісус:

«Тому увірував ти, що побачив Мене. Блаженні ті, що не бачили й увірували!»

ІСУС ЯВЛЯЄТЬСЯ УЧНЯМ НА ОЗЕРІ ТИВЕРІАДСЬКОМУ

Одного разу кілька учнів Господа, між ними Симон-Петро, Фома, Нафанаїл та інші ловили рибу на озері Тиверіадському. Цілу ніч провели вони у човні, але не ловилася їм риба, і нічого вони не піймали. Коли настав ранок, явився їм на березі Ісус, але вони не знали, що то Він.

Ісус звернувся до них:

«Чи не маєте, діти, якоїсь поживи?»

Вони відповіли, що не мають нічого. Тоді Ісус звелів їм закинути невода вправо від човна. За словом Його вони це зробили й не могли витягнути невода від великої кількості риби. Тоді вони зрозуміли, що це Господь.

А Симон-Петро як зачув, що це Господь, то накинув на себе одежину, бо він був голий, і кинувся у воду, щоб, пливучи, скоріше дістатися до берега. Інші ж учні поспішно припливли човном, тягнучи за собою невода з рибою.

ІСУС ЯВЛЯЄТЬСЯ СВОЇМ УЧНЯМ В ГАЛІЛЕЇ

Коли учні Ісусові зібралися в Галілеї, як тім звелів був Господь, Він явився їм там. Коли учні побачили Ісуса, вклонилися Йому до землі, а Він їм сказав:

«Дана Мені всяка влада на небі і на землі. То ж ідіть і навчайте всі народи, хрестячи їх у ім'я Отця і Сина і Святого Духа. Навчайте їх зберігати все те, що Я вам заповів був. І от з вами Я повсякчас, аж до кінця віку».

Протягом сорока днів багато разів являвся Ісус Христос учням Своїм, навчаючи їх тайнам Царства Божого.

Святий апостол Іван каже у своєму Євангелії:

«Багато ж і інших ознак учинив був Ісус у присутності учнів Своїх, що в книзі оцій не записані. Це ж написано, щоб ви вірували, що Ісус є Христос, Божий Син, і щоб, віруючи, життя мали в ім'я Його ВИ».

ВОЗНЕСІННЯ ГОСПОДНЄ

На сороковий день по своєму Воскресінні Ісус Христос востаннє явився апостолам і сказав їм, щоб вони нікуди не відходили з Єрусалиму, аж поки не одержать обіцянного Христом Утішителя, Духа Святого. Він, Дух Святий, вселиться в них і наставить їх на всяку істину.

Після цього Ісус Христос вивів учнів і апостолів своїх на гору Оливну поблизу Єрусалиму і там, благословляючи їх, почав возноситися на небо.

Апостоли з побожністю дивилися на Господа, що підносився вгору. Світла хмара закрила Його від їхніх очей. Апостоли все дивилися на небо. І ось з'явились перед ними два ангели в світловому одязі і сказали їм:

«Галілейські мужі, чого стоїте й задивляєтесь в небо? Той Ісус, що вознісся на небо від вас, прийде так, як бачили ви, як ішов Він на небо».

Тоді вернулися вони з радістю до Єрусалиму і пробували там, провадячи час в невпинній молитві.

Вознісши на небо, Ісус Христос сів одесную (з правого боку) Бога-Отця. Це значить, що Він, як Богочоловік, має рівну славу і рівну честь з Богом-Отцем.

Вознісши на небо, Ісус Христос, як Він сам сказав, невидимо завжди знаходиться поміж нас, що віруємо в Нього.

Вознісши на небо, Ісус Христос знов прийде на землю у видимому образі, щоб судити живих і мертвих, які тоді воскреснуть. Після цього почнеться життя майбутнього віку, яке для правдиво-вірних буде повне блаженства, для невірних і грішників – повне страждання.

Свято Вознесіння Господнього або Вшестя буває на сороковий день після Великодня. Поскільки Великдень завжди припадає на неділю, відповідно Вознесіння Господнє відзначаємо в четвер.

Тропар свята:

У славі на небо вознісся Ти, Христе Боже наш, радість подавши ученикам обітуванням Святого Духа, впевнивши їх благословенням, що Ти – Син Божий, Визволитель світу.

ЗШЕСТЯ СВЯТОГО ДУХА НА АПОСТОЛІВ

Після Вознесіння Ісуса Христа апостоли вернулися до Єрусалиму і пробували там разом, проводячи час у молитві та дожидаючи обіцяного зшестя Святого Духа.

На десятий день по Вознесінні припадало свято П'ятидесятниці. Апостоли в цей день перебували, як звичайно, вкупі в одному домі, молячись Богові. Раптом почувся шум з неба, неначе зірвався сильний вітер, і ним наповнився дім, де були зібрані апостоли. З'явилися також вогненні язики і осіли по одному на кожному з присутніх. Всі апостоли сповнились Духа Святого і почали говорити різними мовами.

На свято П'ятидесятниці до Єрусалиму зійшлося багато людей з різних країн. Почувши шум, що стався під час зшестя Святого Духа, вони посходилися до будинку, де були апостоли, і почули з уст апостолів кожен свою власну мову чи наріччя. Всі дивувалися тому, кажучи:

«Хіба ж не галілеяни ці всі, що говорять? Як же кожен із нас чує власну мову, в якій народився? Парфяни, мідяни та іламіти, також мешканці Месопотамії, Юдеї, Каппадокії, Понту та Азії, захожі римляни, юдеї й нововірці, критяни й араби – усі чуємо ми, що говорять вони про великих діла Божі мовами нашими».

Дехто ж з насмішкою казав :

«Вони повпивалися вином молодим».

Тоді виступив апостол Петро і сказав:

«Мужі юдейські та мешканці Єрусалиму! Послухайте слів моїх. Не п'яні вони, як ви думаете, бо третя година дня тільки».

І далі з'ясував, що є це здійснення пророцтва пророка Йоіля та розповів їм про Ісуса Христа, про Його вчення Воскресіння і Вознесіння на небо.

Внаслідок цієї проповіді увірували в Ісуса, що Він є Син Божий, біля трьох тисяч душ. Вони прийняли хрещення від апостолів і стали основою для створення перших християнських громад.

Після зшестя Святого Духа апостоли розійшлися по світу, проповідуючи Слово Боже, і віра Христова все більше і більше розповсюджувалася між людьми.

Свято зшестя Святого Духа називається П'ятидесятницею, тому що Дух Святий зійшов на апостолів на 50-й день по Воскресінні Ісуса Христа. Називаємо це свято також Тройцею, тому що прославляємо в

цей день Пресвяту Тройцю: Бога Отця, Бога Сина і Бога Духа Святого. Наш народ називає це свято ще Зеленими святами, тому що за звичаєм оздоблюємо в цей день церкви й будинки свіжою молодою зеленню-клечанням.

Тропар свята:

Благословенний Ти, Христе Боже Наш, що рибалок премудрими Ти явив, пославши ім Духа Святого і через них увесь світ уловив, Чоловіко-любче, слава Тобі.

ДЕ ШУКАТИ У СВЯТОМУ ПИСЬМІ РОЗПОВІДЬ ПРО ВСІ ЦІ ПОДІЇ

Все, що написано у цій книжці, крім перших трьох розділів, знаходиться у книгах Нового Заповіту – чотирьох Євангеліях та Діяннях святих апостолів. Авторами Євангелій були апостоли і близькі учні Христові Матвій, Марко, Лука та Іван. Діяння святих Апостолів написав св. Лука. Для тих, хто хотів би прочитати про події, описані у «Священній історії Нового Заповіту» безпосередньо у Святому Письмі, подаємо нижче перелік місць, де про них розповідається. Перед тим – кілька пояснень.

Книги Святого Письма поділені на глави і стихи. Це зроблено для того, щоб можна була легко вказати місце, де знаходитьться той чи інший текст.

Щоб не писати назву кожної книги Святого Письма повністю, прийнято відповідні скорочення. У «Священній історії» знаходяться такі скорочення:

- Мт. – Євангеліє від св. Матвія.
- Мр. – Євангеліє від св. Марка.
- Лк. – Євангеліє від св. Луки.
- Ів. – Євангеліє від св. Івана.
- Діян. – Діяння святих апостолів.

Коли цитується Святе Письмо, звичайно подається місце, звідки воно взяте. Наприклад, *Ів. 5, 24* означає Євангеліє від св. Івана, глава 5, стих 24; *Мр. 1, 2-8* – це Євангеліє від св. Марка, глава 1, стихи від 2 до 8.

Про життя Пречистої Діви Марії перед Благовіщенням у Новому Заповіті не розповідається. Про це відомо з усного передання, що його християни перших віків передавали з покоління в покоління. Пізніше правдивість та значення подій з життя Богоматері підтвердила Вселенська Церква Христова, встановивши на честь їх окремі свята: Різдво Пресвятої Богородиці та Введення Пречистої Діви до Храму.

Благовіщення Божої Матері: Лк. 1, 26-38.

Одвідини Божою Матір'ю праведної Єлисавети: Лк. 1, 39-56.

Народження Ісуса Христа: Мт. 1, 18-25; Лк. 2, 1-20.

Поклоніння волхвів: Мт. 2, 1-12.

Побиття немовлят та втеча Пресвятої Родини до Єгипту:

Мт. 2, 13-23.

Стрітення Господнє: Лк. 2, 22-39.

Юнак Ісус у храмі: Лк. 2, 41-52.

Народження Івана Хрестителя: Лк. 1, 5-25; 57-80.

Проповідь Івана Хрестителя: Мт. 3, 1-12; Мр. 1, 2-8; Лк. 3, 1-18.

- Хрещення Ісуса Христа:** Мт. 3, 13-17; Мр. 1, 9-11; Лк. 3, 21-22.
- Ісус Христос у пустелі:** Мт. 4, 1-11; Мр. 1, 12-13; Лк. 4, 1-13.
- Перші учні Ісуса Христа:** Мт. 4, 18-22; Мр. 1, 16-20; Лк. 5, 1-11.
- Весілля в Кані Галілейській та перше чудо Ісуса Христа:** Ів. 2, 1-11.
- Обрання апостолів:** Мт. 10, 1-4; Мр. 3, 14-19; Лк. 6, 12-16.
- Вигнання торгівців із храму:** Ів. 2, 13-22.
- Усікновення голови Івана Хрестителя:** Мт. 14, 1-12; Мр. 6, 14-29.
- Уздоровлення недужого, що хворів 38 літ: Ів. 5, 1-15.
- Воскресення сина Нейської удовиці: Лк. 7, 11-17.
- Воскресення доньки Яіра: Мт. 9, 18-26; Мр. 5, 22-24, 35-43; Лк. 8, 41-42, 49-56.
- Втихомирення бурі: Мт. 8, 23-27; Мр. 4, 35-41; Лк. 8, 22-25.
- Чудесне ходіння Ісуса Христа по воді: Мт. 14, 22-33; Мр. 6, 45-52.
- Чудесне нагодування людей п'ятьма хлібами: Мт. 14, 13-21; Мр. 6, 30-44; Лк. 9, 10-17; Ів. 6, 1-14.
- Уздоровлення біснуватої доньки хананеянки: Мт. 15, 21-28; Мр. 7, 24-30.
- Уздоровлення десятьох прокажених: Лк. 17, 11-19.
- Притча про сіяча: Мт. 13, 4-23; Мр. 4, 3-20; Лк. 8, 5-15.
- Заповіді про любов до Бога та до ближнього: Мт. 22, 35-40; Мр. 12, 28-34, Лк. 10, 25-28.
- Притча про милосердного самарянина: Лк. 10, 29-37.
- Вчення Христа про шляхи до блаженства: Мт. 5, 1-12; Лк. 6, 20-23.
- Не судіть своїх близьких: Мт. 7, 1-5; Лк. 6, 37, 41-42.
- Про силу молитви та про милостиню: Мт. 6, 2-4, 5-8; 7, 7-11.
- Притча про митника та фарисея: Лк. 18, 9-14.
- Молитва Господня: Мт. 6, 9-13; Лк. 11, 1-4.
- Притча про милосердного царя і немилосердного довженника: Мт. 18, 21-35.
- Притча про блудного сина: Лк. 15, 11-32.
- Притча про таланти: Мт. 25, 14-30; Лк. 19, 11-28.
- Притча про багатого і Лазаря: Лк. 16, 19-31.
- Вчення Христа про друге Його пришестя та про Страшний Суд: Мт. 25, 31-46.
- Преображення Господнє: Мт. 17, 1-9; Мр. 9, 2-9; Лк. 9, 28-36.
- Благословення дітей: Мт. 19, 13-15; Мр. 10, 13-16; Лк. 18, 15-17.

Христос у Марфі і Марії: Лк. 10, 38-42.

Воскресення Лазаря: Ів. 11, 1-53.

Вхід Господній до Єрусалиму: Мт. 21, 1-11; Мр. 11, 1-11; Лк. 19, 29-40; Ів. 12, 12-19.

Друге очищення храму Єрусалимського: Мт. 21, 12-17; Мр. 11, 15-19; Лк. 19, 45-48.

Неплідне фігове дерево: Мт. 21, 18-22; Мр. 11, 12-14.

Зрада Юди: Мт. 26, 14-16; Мр. 14, 10-11, Лк. 22, 3-6.

Тайна Вечеря; Мт. 26, 17-29; Мр. 14, 12-25; Лк. 22, 7-20; Ів. 13, 1-30.

Виявлення зрадника Юди: Мт. 26, 21-25, 31-34; Мр. 14, 18-21, 27-30; Лк. 22, 21-23; Ів. 13, 18-30, 33-38.

Ісус Христос у Гефсиманії: Мт. 26, 36-46; Мр. 14, 32-42; Лк. 22, 39-46.

Схоплення Ісуса: Мт. 26, 47-56; Мр. 14, 43-50; Лк. 22, 47-53; Ів. 18, 1-11.

Ісус на суді перед Анною і Каяфою: Мт. 26, 57-68; Мр. 14, 53-65; Ів. 18, 12-14, 19-24.

Відречення Петра. Смерть Юди-зрадника: Мт. 26, 69-75; 27, 3-10; Мр. 14, 66-72; Лк. 22, 54-62; Ів. 18, 15-18, 25-27.

Ісус перед Пілатом та Іродом: Мт. 27, 1-2, 11-14; Мр. 15, 1-5; Лк. 23, 1-12; Ів. 18, 28-38.

Знущання над Ісусом у Пілатом: Мт. 27, 15-30; Мр. 15, 6-19; Лк. 23, 13-25; Ів. 18, 38-40; 19, 1-3.

Засудження Ісуса на смерть: Мт. 27, 20-26; Ів. 19, 4-16.

Хресна дорога Спасителя: Мт. 27, 31-32; Мр. 15, 20-21; Лк. 23, 26-32; Ів. 19, 16-17.

Розп'яття та хресні страждання Ісуса Христа: Мт. 27, 33-44; Мр. 15, 22-32; Лк. 23, 33-43; Ів. 19, 17-27.

Смерть Ісуса Христа та похорон Його: Мт. 27, 45-66; Мр. 15, 33-47; Лк. 23, 44-56; Ів. 19, 28-42.

Воскресіння Ісуса Христа: Мт. 28, 2-7, 11-15; Мр. 16, 1-6; Лк. 24, 2-7.

Воскреслий Ісус являється жінкам-мироносицям: Мт. 28, 1-10; Мр. 16, 1-8; Лк. 24, 1-11.

Ісус Христос являється Марії Магдалині: Мр. 16, 9-11; Ів. 20, 1-18.

Ісус являється Своїм учням по дорозі в Еммаус: Мр. 16, 12-13; Лк. 24, 13-35.

Явлення Ісуса Христа апостолам: Лк. 24, 33-43; Ів. 20, 19-23.

Явлення Ісуса Христа апостолу Фомі: Ів. 20, 24-29.

Ісус являється учням на озері Тиверіадському: Ів. 21, 1-14.

Ісус являється Своїм учням в Галілеї: Мт. 28, 16-20; Мр. 16, 14-18; Лк. 24, 44-49.

Вознесіння Господнє: Мр. 16, 19; Діян. 1, 4-12.

Зшестя Святого Духа на апостолів: Діян. 1, 12-14; 2, 1-41.

ІСТОРІЯ КНИЖКИ. АВТОР

Коли закінчилась Друга світова війна, у розгромленій Німеччині опинились сотні тисяч українців – утікачів від воєнного лихоліття. До вирішення їхньої долі, іх примістили в таборах переміщених осіб в різних місцевостях країни, де їм дали дах над головою, забезпечували харчами і одягом.

Використовуючи спокійні і забезпечені умови табірного життя, втікачі-українці розгорнули всебічну культурну діяльність, засновували церковні громади, відкривали школи.

У таборі в місті Ганновері на півночі Німеччини восени 1945 року відкрилась українська гімназія. Серед предметів, які викладалися, була і наука релігії.

Для дітей, що народилися і виростали в оpanованій безбожниками Східній Україні, це була чи не перша нагода в житті почути про Бога, Православну Віру й Церкву. З великим зацікавленням слухали вони свого законовчителя, отця Михайла Каракківського, який учив їх молитов, розповідав про життя Ісуса Христа, про Його заповіді. Пояснював, для чого потрібні і як відправляються богослуження, святі Таїнства.

Щоб полегшити учням засвоєння лекцій, о. Михайло написав 1946 року дві книжки, «Священну історію Старого Заповіту» та «Священну історію Нового Заповіту». Видання благословив Митрополит УАПЦеркви Полікарп. Книжки розіслано по табірних школах та українських православних парафіях в Німеччині. Вони були дуже популярні і швидко розійшлися.

В сучасній Україні після сімдесяти років атеїстичної влади релігійна література, зокрема книжки для дітей, продовжує

бути рідкістю. А тим часом листи, які надходять на Захід, свідчать, що діти хочуть знати більше про Бога, про життя Ісуса Христа, про свою Віру і Церкву.

Щоб хоч невеликою мірою задовольнити цю невідкладну духовну потребу, Видавництво «Воскресіння» випускає друге видання «Священої історії Нового Заповіту», ілюстроване сучасним київським художником Олександром Мельником замість традиційних у більшості подібних книжок ілюстрацій французького художника минулого сторіччя Густава Доре.

Сподіваємось, що це нове видання «Священої історії Нового Заповіту» стане надбанням багатьох дітей в Україні, ознайомить їх з життям і наукою Спасителя Ісуса Христа та разом з іншими релігійними книжками допоможе їм наблизитись до Бога, жити добрим, християнським життям.

Друге видання «Священої історії Старого Заповіту» пла-нується на дальнє майбутнє.

Отець Михайло Караківський народився 22 вересня 1899 року у Східній Україні в сім'ї вчителя. Ще дитиною став сиротою, але ніколи не зрікався заповітної мрії – здобути вищу освіту. Закінчив гімназію у Кам'янець-Подільському, а під час короткотривалої доби вільної Української Держави вступив до Державного Українського Університету у тому ж місті.

По закінченні вищої освіти Михайло Караківський присвятився науковій роботі. Працював старшим науковим співробітником Історичної секції Всеукраїнської Академії Наук, писав наукові праці з історії України, які друкувалися у виданнях Історичної секції ВУАН.

Більшовицька влада не довго мирилась з існуванням незалежної української історичної науки. Вона розгромила Історичну секцію ВУАН, зваживши її голову академіка Михайла Грушевського та багатьох інших українських науковців. Михайло Караківського звільнили з Інституту ВУАН, і йому довелось перейти на посаду учителя географії в українській середній школі Києва. Одночасно він почав працювати в Інституті вдосконалення вчителів.

Опинившись після війни на еміграції, Михайло Федорович Караківський вирішив присвятити своє життя на службу Богої. Він став священиком УАПЦ, а свої педагогічні здібності та досвід використовував як духовний опікун та законовчитель української гімназії у таборі Ганновер.

В кінці 40-х років єпископ Мстислав запросив о. Михайла до Колегії св. Андрія у Вінніпегу в Канаді на посаду викладача історії України. Але тяжка хвороба не дала йому змоги вийхати за океан, а 1 січня 1950 року він відійшов у вічність.

Вічна йому пам'ять!

Біографічні дані за матеріалами некролога:
«о. Михаїл Караківський», Дм. Соловей, 1950

ВІД ХУДОЖНИКА

Я дякую Богові за можливість проілюструвати Новий Заповіт. Збулась давня моя мрія. Щасливим випадком поет Дмитро Чередниченко зустрів мене, коли на прохання видавця духовної літератури Олександра Воронина напитував художника, який би міг виконати таку роботу. Засмутило лише, що ілюстрації мали бути чорно-білі, а мріяв про колір – не уявлялась дитяча книжечка безбарвною. Та на кольорове видання коштів не було, і я надіслав замовниківі світлини з перших малюнків тушшю. То було кілька версій «Благовіщення».

Правду кажучи, боявся, що не сподобається жоден. Та невдовзі прийшов лист, в якому відзначався якраз той малюнок, який я й сам вважав за кращий. Це трохи підбадьорило.

Знаючи вже, що потрібно видавцеві, виконав ще п'ять малюнків і світлини з них послав йому на рецензію. І знову, як і перший раз, хвилювався, чекаючи відповіді. Здавалось, нікому мої малюнки не можуть сподобатись. І як же я був приємно здивований, коли п. Воронин відписав, що малюнки йому дуже сподобались. Мені навіть подумалось, що він мене перехвалює, аби надихнути на кращу роботу.

І мушу сказати, що далі малювалось мені якось незвичайно легко. Якщо звичайно, щоб створити композицію, мені потрібно було виконати десятки замальовок, компоновок, то в цій праці мені не довелося цього робити. Кожна ілюстрація скомпонована «в один присіт», зразу в чистову. Лише чотири композиції переробив, ледь змінивши окремі фігури. Хоча, якби часу на виконання було більше, майже все допрацював би.

Якщо в цих малюнках щось вдалося, то тільки дякуючи Богові, а недосконалість їх, звичайно, від моєї недосконалості і гріховності.

Я починав роботу із молитви – прохання допомоги у Бога. І весь час, доки працював над ілюстраціями (а майже всі вони були скомпоновані протягом передвеликодного посту), не покидало відчуття, що Господь допомагає мені. Беручи папір і олівець, інколи я ще не уявляв, якою буде композиція. Малював фігуру Ісуса Христа, до неї домальовував інші і поступово, просто зображенчими сюжетами, знаходив і композицію. Здавалось ніби хтось водив моєю рукою.

Були і якісь маленькі дива, чудесні ніби збіги обставин за час цієї роботи. Скажімо, працюю над сюжетом «Христос у Марфі і Марії», і тут по радіо, наче й не доладу, в передачі починають розказувати саме про цю притчу.

А ще, працюючи, я думав, що цю книжечку читатиме моя маленька Донечка. Мені так хочеться, щоб вона жила за Господніми заповідями, бо тільки той може бути щасливий, хто не переступає їх. А я так хочу, щоб моя дитина була щасливою!

Олександр Мельник, Київ

ФУНДАТОР ВИДАННЯ

*Ми об'їхали землю навколо,
Пропліли океани й моря,
Та тебе не зрікались ніколи,
Україно, ясна, як зоря!*

Це перший куплет пісні-маршу Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) – організації, яка виділила кошти на перевидання книжки «Священна історія Нового Заповіту» отця Михайла Караківського. Книжка призначена в першу чергу для дітей в Україні. Властиво, це є подарунок українських дітей діаспори для їхніх однолітків на батьківщині.

Чому так і для чого? Відповідь пізніше. Найперше озняйомимо читачів з тими, хто уможливив появу в світ цієї книжки.

Об'єднання Демократичної Української Молоді – це організація молоді, заснована ще в 1951 році у Сполучених Штатах Америки. Її засновниками були молоді українці, що разом із своїми батьками опинилися внаслідок лихоліть Другої світової війни далеко за межами своєї батьківщини в країнах Західної Європи, в Америці, Канаді та ін. Одним із засновників цієї організації молоді був український поет Іван Павлович Багряний, який і написав вищеперечислену пісню, що стала маршем ОДУМу. Ноти на цю пісню написав відомий український композитор Микола Фоменко.

ОДУМ існує і тепер в Америці й Канаді. окремі відділи цієї організації знаходяться у таких містах, як Чікаго, Детройт, Торонто, Лондон, Міннеаполіс-Сейнт Пол та ін. Саме відділ ОДУМу в Міннеаполісі-Сейнт Пол у штаті Міннесота вирішив оплатити нове видання книжки «Священна історія Нового Заповіту», яка дасть можливість українським дітям довідатися докладніше про життя на землі Спасителя Ісуса Христа – необхідний елемент пізнання християнської релігії, що її благовістив нашим предкам апостол Андрій Первозваний, а утверджив на українських землях князь Володимир Великий.

Читачі питатимуть: а де ж ця молодь здобуває гроші на такі цілі? Вона здобуває їх власними руками, власною працею. Відділ ОДУМу Міннесоти вже на протязі багатьох років своїми власними стараннями та ініціативою здобуває фонди на своє власне існування й на багато інших потреб, як наприклад на літні тaborи для української молоді, на курси українознавства для своїх членів, на навчання українських народних танців і т. п.

Одним з головних джерел фінансування праці ОДУМу у Міннесоті є щорічна акція продажу українських великорозмірних писанок.

Члени Юного ОДУМу демонструють малювання Великодніх писанок.
Зліва направо: Гриць Полець, Зенон Давидович, Христя Грипа
і Соня Гупало

Галя і Валя Ярр з писанками

Десь біля 20 років тому велика американська харчова компанія Бейерлі у штаті Міннесота звернулась до філії ОДУМу з пропозицією демонструвати процес малювання великомініатюрних писанок американським покупцям у крамницях цієї компанії в час Великодніх свят. Разом з цим було домовлено, що ОДУМ буде також продавати ці писанки. Так щороку одумівці разом зі своїми батьками, членами Товариства Одумівських приятелів, беруть участь у цій важливій праці, яка не тільки показує американцям мистецтво малювання писанок, але також і дає прибуток для багатьох цілей ОДУМу.

I, нарешті, чому філія ОДУМу Міннесоти вирішила стати фундатором перевидання книжки «Священна історія Нового Заповіту»? Відповідь можна взяти з первісної ідеї, яка привела до заснування Об'єднання Демократичної Української Молоді: **ДОПОМОГА УКРАЇНІ / ДОПОМОГА НАРОДОВІ УКРАЇНСЬКОМУ.**

Це було і є метою та рацією створення й існування ОДУМу. I якраз тепер, коли вільна незалежна Українська Держава стала дійсністю, одумівська молодь з далекої Міннесоти в Америці простягає цим руку допомоги, даючи крайнє потрібну духовну поживу своїм юним братам і сестрам в нашій далекій, але завжди рідній Україні.

ВИДАВНИЦТВО «ВОСКРЕСІННЯ»

Українське Православне Видавництво «Воскресіння» у Сполучених Штатах Америки ставить своєю метою публікувати і надсилати в Україну популярну релігійну літературу. «Священна історія Нового Заповіту» – це п'ята книжка, що виходить у світ заходами Видавництва. Крім того, почато видання серії релігійно-просвітницьких листків «Світло для світу», яких досі з'явилось вже 4 випуски.

Видавництво «Воскресіння» надсилає свої публікації безкоштовно усім тим братам і сестрам в Україні, які звертаються до нього листовно. За два з половиною роки існування заснування Видавництва, до нього надійшло понад 1000 листів з проханням про релігійну літературу. Кожен, хто пише нам, дістає від нас особисту відповідь.

Спілкування з читачами виявилося взаємно корисним. З одного боку, ми допомагаємо задовольняти духовну спрагу, ще дуже відчутну в Україні; утримуємо зв'язок із священиками, учителями, батьками, дітьми. З другого боку, для нас мають неоціненне значення поради, зауваження, пропозиції, побажання, що приходять в листах читачів. З них ми вибираємо теми до наступних листків серії «Світло для світу», а часом і до книжок. Отож, дорогі читачі, чекаємо ваших дальших листів!

Список публікацій та адреса Видавництва «Воскресіння» на сторінці 120.

ЗМІСТ

Народження Пресвятої Діви Марії	3
Введення Пречистої Діви до храму	4
Життя Пречистої Діви у храмі та заручини її з праведним Йо- сифом	6
Благовіщення Божої Матері	7
Одвідини Божою Матір'ю праведної Єлисавети	8
Народження Ісуса Христа	9
Поклоніння волхвів	11
Побиття немовлят та втеча Пресвятої родини до Єгипту	13
Стрітення Господнє	15
Юнак Ісус у храмі	16
Народження Івана Хрестителя	18
Проповідь Івана Хрестителя	19
Хрещення Ісуса Христа	21
Ісус Христос у пустелі	22
Перші учні Ісуса Христа	23
Весілля в Кані Галілейській та перше чудо Ісуса Христа	25
Обрання апостолів	26
Вигнання торгівців із храму	26
Усікновення голови Івана Хрестителя	28
Про чуда Христові	29
Уздоровлення недужого, що хворів 38 літ	30
Воскресення сина Наїнської удовиці	31
Воскресення доньки Яіра	32
Втихомирення бурі	33
Чудесне ходіння Ісуса Христа по воді	35
Чудесне нагодування людей п'ятьма хлібами	36
Уздоровлення біснуватої доньки хананеянки	37
Уздоровлення десятьох прокажених	39
Про вчення Христове	40
Причта про сіяча	40
Заповіді про любов до Бога та до ближнього	42
Причта про милосердного самарянина	42
Вчення Ісуса Христа про шляхи до блаженства (Нагірна про- повідь)	44
Не судіть своїх близьких	46
Про силу молитви та про милостиню	46
Причта про митника та фарисея	48
Молитва Господня	49
Причта про милосердного царя і про немилосердного довж- ника	49
Причта про блудного сина	51

Притча про таланти	53
Притча про багатого і Лазаря	55
Вчення Ісуса Христа про друге Його пришестя та про Страшний Суд	56
Преображення Господнє	58
Благословення дітей	60
Христос у Марфі і Марії	62
Воскресення Лазаря	63
Вхід Господній до Єрусалиму	66
Друге очищення храму Єрусалимського	68
Неплідне фігове дерево	69
Зрада Юди	70
Тайна Вечеря	71
Виявлення зрадника Юди	73
Ісус Христос у Гефсиманії	75
Схоплення Ісуса	76
Ісус на суді перед Анною й Каяфою	78
Відречення Петра. Смерть Юди-зрадника	79
Ісус перед Пілатом та Іродом	80
Знущання над Ісусом у Пілаті	82
Засудження Ісуса на смерть	83
Хресна дорога Спасителя	85
Розп'яття та хресні страждання Ісуса Христа	87
Смерть Ісуса Христа та похорон Його	90
Воскресіння Ісуса Христа	93
Воскреслий Ісус Христос являється жінкам-мироносицям	94
Ісус Христос являється Марії Магдалині	96
Ісус являється Своїм учням по дорозі в Еммаус	98
Явлення Ісуса Христа апостолам	100
Явлення Господа апостолу Фомі	101
Ісус являється учням на озері Тиверіадському	102
Ісус являється Своїм учням в Галілеї	103
Вознесіння Господнє	103
Зшестя Святого Духа на апостолів	106

•

Де шукати у Святому Письмі розповідь про всі ці події	109
Історія книжки. Автор	112
Від художника	114
Фундатор видання	115
Видавництво «Воскресіння»	117

ПУБЛІКАЦІЇ ВИДАВНИЦТВА ВОСКРЕСІННЯ

Митрополит Михаїл, «ПОШИРЕНИЙ КАТЕХИЗИС ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ ХРИСТОВОЇ», 1992, 176 ст.

Свящ. Михайло Караківський, «СВЯЩЕННА ІСТОРІЯ НОВОГО ЗАПОВІТУ», 1993, 120 стор.

«АВТОКЕФАЛІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ», 1990, 64 ст.

«ІДЕМО ДО ПЕРШОЇ СЛОВІДІ І СВЯТОГО ПРИЧАСТЯ», 1991, 36 ст.

«ІСТОРИЧНИЙ ШЛЯХ УАПЦ», 1992, 136 ст.

(Автор трьох вищезазначених книжок – Олександр Воронин)

Серія релігійно-просвітницьких листків «Світло для світу»

Випуск 1: «Святий Миколай Чудотворець», 1992, 16 ст.

Випуск 2: «Радуйся, Благодатна, Господь з Тобою» (про Благовіщення Пресвятої Діви Марії), 1992, 16 ст.

Випуск 3: «А ближнього свого, як самого себе» (про одну з найголовніших заповідей Христових), 1992, 16 ст.

Випуск 4: «І стала людина душою живою...» (про душу, особливості людини, як вінця Божого творіння і про бессмерття), 1993, 16 ст.

Готуються до друку

Олександр Воронин, «Рідна мова в богослуженні».

Зоя Вишгородська, «Моя перша книжечка про Бога».

«Митрополит Василь Липківський – Людина, Учитель, Пророк» (збірник матеріалів про великого духовного керівника нашого сторіччя).

«Світло для світу», випуск 5: «Я зроблю вас ловцями людей» (розповідь про апостолів Христових).

«Світло для світу», випуск 6: «Особливості Українського Православ'я».

Видавництво «Воскресіння» надсилає безкоштовно свої видання та деякі релігійні книжки інших видавництв братам і сестрам в Україні, які звертаються до нього листовно. Відповідає на питання, що стосуються релігії й Церкви. Наша адреса:

**Resurrection Press
Post Office Box 168
Kensington, MD 20895 U.S.A.**

Керівник Видавництва: Олександр Воронин

Адміністративний директор: Любі Левицька

Технічний редактор і коректор: Роман Ференцевич

Комп'ютерний набір: Олег і Олександр Воронин

Друк: Metro Printing, Міннеаполіс, США

\$ 5.00 (US)

